

AVE MARIA

November 1928.

Nabožno-pouční mesečník.

20. letník.

Manager-Vodja uprave:
Rev. Blanko Kavčič.
P. O. Box 443,
Lemont, Ill.
Phone Lemont 100-J2

"AVE MARIA"

Issued every month by

THE FRANCISCAN FATHERS
P. O. Box 443,
Lemont, Illinois.

Editor — Urednik:
Rev. Salezij Glavnik,
P. O. Box 443,
Lemont, Ill.
Phone Lemont 100-J2

In the interest of the Order of St. Francis.

Subscription Price \$3.00 per annum.

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Ill., under the Act of March 3, 1879. Acceptance or mailing at the special rate of postage provided for in Section 1103. Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Z dovoljenjem in odobrenjem prečastitega predstojništva.

Te dni izide KOLEDAR za leto 1929.

Ima izredno zanimivo vsebino. V njem je skoro vse izvirno. Marsikaj, kar bo prinesel letošnji koledar, bo obdržalo trajno vrednost. Trajne vrednosti je med drugim izberan spis dekana Šavsca o profesorju čebelarstva Rev. Jagru. Izredno zanimiv je tudi članek našega pesnika Mr. Ivana Zormanca o "Petju in narodnosti v Clevelandu". V koledarju bo zraven tega še poseben Mladinski oddelek z angleškimi članki. Stariši, opozorite na to vašo mladino!

Vse rojake bodo nadalje zanimala številna poročila iz naših naselbin v Ameriki. Velike važnosti je zlasti tudi razgled po katoliškem svetu izpod peresa prof. Pavlina. Politični pregled pa je zopet zelo skrbno sestavil prof. dr. V. Šarabon.

Rojaki, sezite po novem koledarju in ga čim prej naročite pri Upravi Ave Marije, Box, 443, Lemont, Ill.!

Iz Upravištva.

Romarjem in drugim Slovencem po širni Ameriki naznanjamo, da imamo v zalogi različne molitvenike, rožne vence, svetinjske, kipe in razne znake. Lemontski samostan je dal naročiti tudi zelo lepe razglednice in te razglednice Vam pošljemo na dom, ako jih želite. Prav po ceni so, dasiravno so nekaj izrednega. So peterobarvne in na izbiro so Vam štiri različne vrste: Samostan od spredaj, Cerkev od znotraj, Romarski dom, Pogled na jezero ob shodu. — Naročite jih, dokler so še v zalogi! Razveselili se jih boste, ko jih boste videli.

Izmed knjig zlasti priporočamo: **Sv. pismo nove zaveze**; **Apostolski molitvenik**, v katerem se nahajajo prelepe vzhodne obhajilne molitve; **Zvezde in cvetice**, kjer boš našel marsikaj, kar ti bo povzdignilo srce k Bogu: **Žena z zaprtimi očmi**, krasen roman služkinje-plemkinje.

Pri nas zamorete naročiti tudi **dr. Kernovo knjigo English-Slovene Reader**. Kdor pa hoče tukaj rojenega Slovenca razveseliti z lepim angleškim prevodom najbolj znanih slovenskih pesmi, naj piše **Mr. Ivanu Zormanu, 6820 Edna Ave., Cleveland, Ohio**.

Ne odlašajte, obnovite naročnino za Ave Marijo!

Tistim, ki že dalj časa dolgujejo za naš list, smo poslali prošnje za obnovitev naročnine. Naj se vsi odzovejo in naj ostanejo zvesti edinemu katoliškemu mesečniku za Slovence v Ameriki. Podpirali ste ga velikodušno tedaj, ko so bili težki časi zanj in ko je moral orati ledino katoliške misli med ameriškimi Slovenci. Podpirajte ga tudi sedaj, ko gleda s samozavestjo naprej v lepšo bodočnost.

Vemo, da Vas stiskajo slabe delavske razmere, vendar pomislite, da se zaveden katoličan ne ustraši žrtev. Glejte, **niti enega centa na dan Vam ni treba žrtvovati** in Ave Maria bo plačana za eno leto. Če ne morete plačati naročnine za celo leto, plačajte samo za pol ali samo za četrt leta. Povejte, da imate voljo, podpirati še z naprej naše dobro delo in nam pomagati pri rešitvi neumrjočih duš. Gospod Bog Vam bo gotovo plačal Vašo pomoč in Vam pomagal pri Vaših podvzetjih. Zaupajte vanj in podpirajte nas še nadalje. To Vam kličemo iz dna srca:

Slovenski frančiškani v Lemontu, Ill.

"AVE MARIA"

je glasnik katoliškega življenja slovenskim izseljencem v Ameriki in porok zvestobe Kat. Cerkvi.

Naročniki so deležni vseh duhovnih dobrot in milosti frančiškanskega Komisarijata.—
Naročnina \$3.00, z u n a j
Združenih držav \$3.50.

November 1928.

Izdajajo slov. frančiškani v Ameriki.

20. Letnik.

Nečimernost nečimernosti.

MIRIAM.

(Nadaljevanje.)

PRIŠLA je jesen. Nekega dne je Stana rahlo potrkala in vstopila. Majda je ležala v naslonjaču. S hrepenečim pogledom je pozdravila prijateljico. Ko je stopila bliže, je splul žarek veselja čez ovenelo lice uboge Majde. Z razprostrtimi rokami je zaklicala: "Oh, pridi, pridi! Kako sem te že pričakovala!" Ko je Stana sedla poleg nje, si je bolnica z obema rokama zakrila obraz in glasno zaihtela. Stana se je sočutno sklonila k njej in jo skušala tolažiti. Tedaj je revica izpovedala vse grozne muke svojega mladega življenja-željnega srca. "Oh, Stana! Kako lepo je zunaj! Sonce se smehlja. Ti lahko hodiš okrog, — jaz pa se ne morem ganiti! Ko bi mogla iti s teboj na vrt! — A saj vem, — umreti moram, — umreti, — s svojimi 17 leti! — Kako rada bi še živela! Saj nisem niti pričela živeti, pa moram že umreti. Ne, ne, nočem umreti!" — In zopet je bridko zajokala. Stana je dolgo ni mogla umiriti. Pa tudi sama je vztrepetala, ko je čula te besede in zrla v brezmejno žalostno globino nesrečne duše, ki je stala ob prepadu in bila tako težki boj. Nedopovedljivo sočutje jo je objelo in v tihi bolesti je zaihtela z ubogo prijateljico. Kako rada bi ji bila pomagala in dala namesto nje tudi svoje življenje! Iskreno rada bi ji bila govorila o tolažilnih sv. vere. A o tem ni črhnila besedice, odkar je bila dobila oni nepričakovani odgovor. Nekoč je Majdi rahlo omenila, da se premalo zmeni za dušne zadeve. Takrat ji je prizadeta mrzlo odvrnila: "Če človek nima pobožnosti, si je ne more dati." Od tedaj ni Stana nikdar več ubrala te strune.

Zopet je priplul Silvestrov večer. Majdi je postajalo od dne do dne slabše. Za Božič so ji napravili v sobi krasno božično drevesce in je lepo ozalj-

šali, sluteč, da bo zadnjikrat. Tudi darila niso izostala. Majda je dobila kar ji je bilo najljubše: dragoceno nakitje. Kako je visela na zlatnini! Med boleznijo so ji morali prinesti vse škatljice, ki jih je razvrstila na odeji, jih pregledovala in si svoje dragocenosti natikala na roke. Medtem je skoraj pozabila na svoje bolečine. Z veseljem je izražala svoje tozadevne želje. Uboga mati je imela le eno misel: svoji ljubljenci takoj ugoditi. Koliko je pri tem trpela vse drugače misleča Stana. Kako se ji je krčilo srce, ko je videla to silno navezanost smrtnobolne na zlato. Tudi ta Silvestrov večer je imela svoje zaklade krog sebe in je bila prav živahna. — Stana je ostala pri njej, da bi skupno počakali Novo leto. Spati itak nista mogli. Tudi gospa je bila navzoča. V krasnih kozarcih so ponudili čaj, poskusili igrati, in govorili so vsakdanjosti. Le ene točke so se vsi izogibali: Nihče ni omenil ljubljenečega očeta, ki je bil v zdravilišču. In vendar so bile misli pri njem. Ko se je gospa čez nekaj časa odstranila, se Majda ni mogla več vzdržati. Glasno je zaihtela.

"Oh, ubogi papa! Kako lepo bi bilo, ko bi bi tukaj! Ali misliš, da bo za moj god že doma?" S tesno grozo je spregovorila zadnje besede in nepremično je zrla Stani v oči. Kaj naj bi ji bila odgovorila?

"Da, da, Majda! Le upajmo, saj je še mesec dni do takrat."

"Še en mesec? To je dolgo. Ali bom tedaj še živa? — Oh, ko bi mogla papana le enkrat še videti." In tresla se je v silnem ihtenju. Nato jo je hotel kašelj skoro zadušiti. Dolgo po polnoči so bili še zbrani. Slednjič se je Stana poslovila in odšla v lepo sobico za goste k počitku.

Prve dni v januarju je pritisknil mraz. Dasi so

bolnico z vso skrbnostjo negovali, se je vendar prehladila. Zdravnik je dognal vnetje rebrne mreže in tuberkulozo. Kdo popiše materino bridkost, ko je morala ubogemu otroku odkrito reči: "Pripravi se, čas je!" Ko so ji povedali, da pride duhovnik, se je bolnica tresla kot trs. "Torej moram res umreti? Ne, ne, nočem umreti. Saj ne umrjem. — Ne bo treba duhovnika. Jaz hočem živeti, — živeti!"

A duhovnik je prišel. Opravila je sv. spoved in prejela sv. poslednje olje. Sv. Popotnice ji niso mogli prinesti, ker ni ničesar obdržala v sebi. Polagoma je pričela izgubljati upanje na ozdravljenje. Polotila se jo je nema bolelost. Ko ji je Albina brisala pot z žarečega čela, jo je bolnica prijela za roko in ji rekla vprašajoče, da, skoro obupno: "Oh, zakaj mi ne pomagaš? Zakaj me pustiš umreti? Pomagaj! Pomagaj mi! Strašno trpim!" In grenke solze so polzele po njenih ovelih licih. Nekega dne je vstopila mati. Ko jo je Majda uzrla, je zaklicala z vso močjo, ki jo je še imela: "Mama, pomagaj mi, sicer mi nisi mama! — Pomagaj, pomagaj! Saj veš, da moram umreti!" Silne bolesti in napora se je onesvestila. V delirju je govorila o cvetočih drevesih, — o petju in soncu. Vedno je vabila: "Stana, pridi, — pojdiva na sprehod." S solzami v očeh sta stali gospa in Stana ob bolniški postelji. Onemeli sta vsled silne bolečine. Nesrečna mati je čez nekaj časa ukinila mučni molk: "Oh, drago dete, — ko bi ti le mogla pomagati! Storila sem vse, kar je bilo v moji moči."

Na postelji je še vedno ležala škatlja dragocenosti. — Na nočni omarici vse polno zdravil in vsakovrstnih delikates. Ob strani je stala bogata dobra mati, ki za svojega otroka ni poznala varčnosti. — Majda je vse to dobro vedela. In vendar je tudi vedela, da bo treba umreti. Še par dni se je borila s smrtjo. 11. januarja je ugasnilo njeno mlado življenje. Dragocena šatula na postelji — je bila nedotaknjena. Na nočni omarici — steklenica pri steklenici. — Stana je klečala ob rakvi in neutolažljivo jokala. Kamor je pogledala, — povsod tema. Vse tako nično, — odbijajoče, — strašno. Kako rada bi bila vrgla to mamljivo zlatnino daleč proč, da ne bi več nikogar preslepila. Saj ljubljene prijateljici ni mogla podaljšati in odkupiti življenja. In vse zdravilne stekleničice bi bila najraje zamahnila skozi okno, saj ji zdravja le niso mogle vrniti . . .

Dan je minil, prišla je noč. Stana se ni mogla ločiti. Solze še niso usahnile. Narasle so v potok. Kaj čudo, ko je mislila na nesrečni konec uboge Majde! Vztrajala je tri dni, dokler niso prišli po prijateljico črni možje. Tedaj pa jo je morala tudi Stana zapustiti. "Revica, kako se mi smiliš! Ničesar nisi mogla vzeti seboj. Sama, zapuščena in uboga si morala premostiti najvažnejšo, — zadnjo pot. Kako se mi srce tesni ob tej misli!"

Naslednji dnevi so Stani potekali kakor sen. Ves svet se ji je dozdeval črn, — tako črn. V njeni duši pa se je jelo svitati . . . Ko je ob tem žalostnem dogodku razmotrivala svoje lastno življenje, je zahrepenela po nečem, — kar ni zlato in ne bogastvo, — ne oče, ne mati in ne prijateljica. Z razmahnenima rokama je želela objeti to, kar je ne zapusti v najresnejšem, — odločilnem trenutku. Začutila je, da jo morejo trajno osrečiti le večnostne dobrine. Zato si je zaželela opore, ki ostane, ko vse drugo izgine. V sv. Pismu je napisana tista jasna, krasna in tolažljiva beseda: "Iščite in boste našli!"

Stana je iskala luči, spoznanja. In našla je oboje. O, nečimernost nečimernosti, — vse je nečimernost, razen Boga ljubiti in njemu samemu služiti. Nečimernost! Kako živo je stala ta slika pred njo. Ne v svoji vablljivosti, — marveč razkrinkana. "Vse je nečimernost!" O, ti pogubno zlato nakitje! Ti ubogo bogastvo! Ti pena zemske sreče! Ko si najbolj zaželena, se porogljivo obrneš in izgineš. — In trpin osami. V bridkosti, bolečini, — ga zapustiš. — Prijateljstvo? Tudi ti si najčeseče nečimernost. Da, vse, vse, razen Boga ljubiti in njemu samemu služiti. — Boga ljubiti, ki me ne zapusti, ko me vsi drugi. Ki mi pomore, ko se zaman oziram po bilki človeške pomoči, — ko mi zlato, bogastvo, — mati, — prijateljica, — nihče, nihče pomagati ne more. — Njemu samemu služiti, najboljšemu Očetu, ki me sprejme v svoj rajski dom, ko pogrezne svet moje oledenele ostanke v tihi grob. Bog! — Ti edini! — O, da sem Te šele sedaj spoznala! Po tako bridki preizkušnji. Toda: zahvaljen, tisočkrat zahvaljen, da si se ponižal k meni in me v tej bridkosti povabil: "Skušaj, o hči, dvigni oko!"

Da, Gospod, čula sem in Te umela. Sledila bom Tvojemu sladkemu vabilu. — Sprejmi me milostno po svojem brezmejnem usmiljenju . . . — Te in podobne misli so vsovale v Stanini duši po onih težkih dneh. Dotlej nepoznan mir se je naselil v njeni globini. Misli so dozorele v trden sklep.

* * *

Štirinajst dni po Majdini smrti, na praznik spreobrnjenja Savlovega, je Stana potrkala na samostanska vrata in prosila sprejema. Koliko govorjenja je bilo med součenkami. Profesorji so dvomljivo majali glavo. Završalo je med znanci. Sorodniki so se zgražali v silnem razburjenju: trma, prenapetost, nespamet, blaznost! Na vsak način so s svojimi očitanji hoteli omajati to, kar je zgradila v duši božja Previdnost. A ni se jim posrečilo. Vihar je divjal štiri leta. Z vso silo se je zaganjal vanjo. Ko so ji govorili o bogastvu in zlatu, se je pomilovalno spomnila uboge prijateljice. Sklicavali so se na materino ljubezen in iskrene vezi v domačem krogu. — Pa ji je v duši iznova zazvenel obupen klic: "Mama, pomagaj, pomagaj, sicer mi nisi mati!" In še

obupnejši odmev: "Oh, drago dete, saj ti ne morem več pomagati!"

V vsej pestrosti so ji slikali življenske radosti in

zabave. Nemo je poslušala prazne govorice, vedoč, kako nično in brezpomembno je vse.

(Konec prih.)

Nove fonografske plošče.

II.

Ko bi sedajle prišel cunjar naokrog, bi mu takoj prodal sam sebe za dva penija, samo da mi ne bi trebalo pisati tega članka. Tvarina fonografske plošče, ki jo hočem opisati, je namreč tako resna in globoka, da se kar bojim začeti.

"Memento mori" je naslov na eni strani!

Na Dolenjskem pri Šent Jerneju stoji samostan kartuzijanov. To so menihi svoje vrste, ki žive popolnoma sami zase in nimajo nič opraviti z ostalim svetom. Prišli so iz Francoskega. Ko sem bil v peti šoli v Novem mestu, je šel naš razred na majniški izlet v Pleterje. Prizorov, ki sem jih videl tam, ne bom nikoli pozabil. Morda bo na mestu, da jih opišem tukajle.

Eden izmed redovnikov je dobil od predstojnika naročilo, naj nam razkaže samostan. Smel je govoriti. To sem opomnil zato, ker drugi menihi niso smeli govoriti ne z nami, ne med seboj. Govoriti smejo le v izrednih slučajih, če jim to dovoli predstojnik. Mesa ne smejo nikoli jesti. Žive ob francoski juhi, kruhu, zelenjavi in jajčnih jedeh.

Pregledali smo vse, kar je bilo videti, tudi privatne meniške celice. Nikjer ni bilo blazine v postelji, povsodi smo našli le deske. Ponekod tudi desk ni bilo zadosti, temveč le tu pa tam kakšna, da je bilo bolj neprijetno ležati. Nekaterim so se zdele deske še vedno preveč razkošne, zato so imeli pripravljeno opeko za podvzglavje. V par sobah pa sploh nismo našli postelje, temveč odprto mrtvaško krsto in kakšno opeko notri. Razen postelje, če smemo rabiti to besedo za tista mučeniška ležišča, smo videli v vsaki sobi še klečavnik, križ, mrtvaško glavo in par nabožnih knjig. Menihi ne spijo veliko. Takoj po polnoči morajo vstati in iti skupno v cerkev molit, po dnevi pa opravljajo vsa dela na svojem posestvu. Imajo tudi svojo zabavo, precej čudno zabavo: vsak

ima na samostanskem vrtu odmerjen prostor, kjer si v prostem času koplje svoj grob.

Rekel sem, da menihi brez predstojnikovega dovoljenja ne smejo govoriti. To ni bilo popolnoma pravilno. Tudi brez dovoljenja smejo govoriti, toda le dve latinski besedici: "Memento mori", po naše: "Misli na to, da bo treba umreti."

Takole! In sedaj smo izdali rekord z naslovom "Memento mori!"

Naj povem še več! Namignili smo Fathru Odilu, da bi bila taka tvarina preveč nenavadna za fonografsko ploščo, in to nam je odgovoril:

"Pri naših nabožnih rekordih ne smemo gledati le na gmotno, temveč v prvi vrsti na moralno korist. Nadalje, če pravimo, da bomo izdali zaokroženo zbirko iz cerkvenega in verskega življenja, pa ne bi nikjer govorili o smrti in življenju po smrti, bi bila naša zbirka kakor telo brez glave."

In izgleda, da se je Father Odilo s prav posebno vnemo lotil tega rekorda. Je v resnici mojstersko delo, kakor je tudi prizor pod naslovom "Našim najdražjim". Rekord ne trpi eno uro, kakor trpe včasih misijonske pridige, ampak le par minut. Kako podati v teh par ubogih trenutkih zaokroženo sliko — nikakor ni lahka stvar.

Petje na tem rekordu je tudi naravnost presunljivo. Na eni strani smo porabili primeren ljudski napev "Človek, vzdrami srce svoje!" Melodijo za to pesem nam je dala Miss Barbara Horvat.

Ta rekord je morda najbolj karakterističen v celi zbirki. Kdor hoče imeti pravi spomin na Fathra Odila kot misijonarja, naj si omisli to ploščo.

Prihodnjič bomo govorili o naših božičnih ploščah. Na svidenje torej v prihodnji številki Ave Marije!

Prof. Ivan Račič.

Rev. P. Evstahij, O.F.M.:

V KATAKOMBAH . . .

V katakombah spe mučenci,
dušam so v plačilo venci,
z zmago njih je boj končan.
Njim bo trupla Bog obudil,
marsikdo se bo začudil,
kadar vzide — sodni dan!

PESEM GROBARJEV.

Delo vabi nas grobarje:
tja, kjer ni življenja zarje,
trupla mi polagamo . . .
Od zibeli smrt že čaka,
vedno zraven nas koraka,
dokler ne omagamo . . .

Rev. P. Evstahij, O.F.M.:

VEČNO ŽIVLJENJE.

Pridi Zveličar
k sodbi mogočni:
vstani, otrok,
v slavi poročni!

Vstali v sijajnih
bomo telesih:
večna mladost
klije v nebesih!

Nova bo pesem
v zborih donela:
"Sladka, Gospod,
tvoja so dela! . . ."

Zginejo borbe,
mine trpljenje:
"Ljubljen, naš Bog,
Večno življenje!"

Ivan Baloh:

SPOMIN NA OČETA.

V mojem srcu je radost zamrla,
ker v njem več pesmi ni,
zadnja solza jo je zatrla —
v mojem srcu več pesmi ni.

Rev. P. Evstahij, O.F.M.:

NA GROBIŠČU.

Na nebu mračne, sivkaste zavese . . .
Grobovi tiho govore:
"Pokojnih tu nešteto krije ruša . . ."
Žalobno me pozdravljajo ciprese.
nad mano listi vrb-žalujk ječe,
uho duha šepet duhov posluša,
grobovi tiho govore,
skrivnostno-resno pesem danes čujem,
globoka skrb teži srce:
"Gorje, gorje, če dan poslednji mene
tožila bo le ena bedna duša!"

Rev. P. Evstahij, O.F.M.:

KONEC PRIDE . . .

Z drevesa življenja pade
šumeči list na zemljo . . .
Zagrnil bo grob samotni
slabotno moje telo!

Glej, sveže liste poganja
spomladi košato drevo!
— — Po moji zemeljski poti
deset jih korakalo bo . . .

Velika zemlja je mati,
le prašek tihi poet . . .
Moj duh, moj duh ne premine,
ne mine ljubezni cvet!

Naj zginejo pesmice moje,
naj truplo pozabljeno spi! —
Gospod mi bo strune obnovil,
ko sodni dan zažari . . .

V mojem srcu več pesmi ni —
a srce moje živi in trpi:
Najdražje srce mi v zemlji spi,
zato zame — več pesmi ni.

Dan vstajenja.

—P. Alfonz.

AKOR je naš Zveličar vstal od mrtvih na velikonočno nedeljo, tako bomo tudi mi vstali na sodni dan. Vera v vstajenje mrtvih je temeljna resnica krščanske vere. Radi te vere so bila kristjanu vedno sveta krščanska pokopališča. Ločitev ob smrti namreč ni večna, ampak samo začasna; tudi ne spijo mrtvi spanje večnosti, ampak so le do dneva vstajenja legli v grobove. Pokopališča so torej kristjanu počivališča do vstajenja.

Strašen bo dan vstajenja na sodni dan. Le pomisli, kaj vse se bo ta dan vršilo.

Od Adama do zadnjega človeka, ki je živel na zemlji, bodo morali vsi vstati, kakor hitro bo zabučala mogočna trobenta, čije glas se bo razlegal po vsej zemlji. Njen glas bo donel na dnu brezdanjega morja; trepetala bodo ob zvoku te trobente neskončna brezna; treslo se bo središče zemlje; vsa ustvarjena narava se bo groze stresala in mrtveci bodo vstajali iz grobov, v katerih so v spanju pričakovali usodnega dne. Pokopališča, ki so sedaj tako tiha in mirna, bodo ob zamolklem bučanju nebeške trobente oživila, grobovi se bodo odprli, mrtvi bodo prihajali iz njih. Pomisli, koliko milijonov je pokopanih na svetu danes, a koliko milijonov je že zasutih in v davnosti pozabljenih. Kdo ve, kje je pokopan Adam, kje so pokopani Eva, Abel, Kajn, Noe, Abraham, Mozes? Umrli so, s telesom niso mogli v nebesa, torej njihova trupla gotovo nekje leže, počivajo in čakajo vstajenja. Vsi očaki, preroki, kralji in mnogobrojna ljudstva spe v grobovih, a sodni dan se bodo prebudili iz dolgega spanja. Kdo ve, koliko ljudi je morje objelo in so v njem našli hladni grob. Na ladji Titanic je bilo tisoče potnikov, ki so ob pogrezanju ladje utonili in čakajo vstajenja dan na dnu sinjega morja. Mi ne moremo vedeti za one, ki so našli smrt v brezni, v podzemeljskih votlinah in skalah. Tudi v ta temna kraljestva smrti bo posijala zora sodnega dne; zaslišali bodo ondi pokopani glas angelske trobente. Tudi oni bodo vstali. Pomisli nadalje, koliko ljudi je umrlo v gozdih, prerijah, od katerih jih mnogo niso našli. Vstali bodo tudi ti.

Razna misijonska poročila iz Indije, Afrike in iz drugih delov sveta nam leto za letom pripovedujejo, koliko ljudi so požrle kače ali so umrli zaradi kačjega pika. Koliko jih raztrgajo divje živali. Trupla njihova ne počivajo na enem mestu, ali kljub temu, da so jih požrle ribe, kače ali zveri, se niti en atom ni zgubil od njihovega telesa. Tudi ti bodo sodni dan zbrali dele svojih teles in bodo od mrtvih vstali.

Ali more kdo izračunati, koliko ljudi je že živel na zemlji? Ni ga takega človeka. Nemogoče je sešteti te brezkončne množice. Na sodni dan bodo vstali vsi, ki so v življenju na tem svetu imeli človeško naravo.

Kaj ne, veličastno bo gledati te trume in te narode, ta ljudstva in te množice!

O, ko bi vsi ljudje res od mrtvih vstali, se izrgali iz krempljev smrti in vstali v večno življenje! Žalibog vstali bodo od mrtvih po telesu mnogi, a po sodnjem dnevu se bo pričela zanje večna smrt v groznem peklu.

Po vstajenju od mrtvih bodo vsi hiteli na en prostor, katerega je Jezus, Sodnik živih in mrtvih, določil. Na tem kraju se bo vršila največja drama, lahko rečemo: v treh dejanjih.

Prvo dejanje bo, ko bodo angeli ločili dobre od hudobnih, prijatelje božje od božjih sovražnikov, večni smrti zapisane od onih, ki bodo prištetni svetnikom v božjem kraljestvu. Kako bo žalostna ta ločitev! Očeta, mater bodo angeli peljali na desno stran, a otroke na levo. Mnogo dušnih pastirjev bodo morebiti ločili od njihovih ovac, ovce na desno stran, pastirje — božje namestnike, pa na levo. Družine in družinske vezi se bodo trgale in raztrgale na večno.

Kralji in cesarji, mogočnjaki, ki so v življenju trpinčili in mučili svoje podanike, bodo morali stopiti na levo, podaniki na desno. Uboge zaničevane vdove in sirote, reveži in ubožci, zatirani in v življenju preganjani, ponižni in krotki, bodo odšli na njihova mesta na desni strani, prevzetneži, trdosrčni in neusmiljeni, ki so mnogokrat povzročili prelivanje nedolžne krvi, bodo neradi šli na ono stran, kjer bo Lucifer s svojimi odpadniki. Tako grozna bo ta ločitev, da je to nemogoče popisati. Že na tem svetu je nepopisna žalost v srcu matere in otročičev, ako jim umrje oče. A ta ločitev je samo začasna in vendar nekateri tako tugujejo in žalujejo po svojih ranjkih, da se jim celo zmeša pamet. Kaj morete še le misliti o ločitvi, ki bo za večno!

Po ločitvi na desno in levo nastopi drugo dejanje strašne drame, ki se od prvega dejanja stopnuje vedno bolj in postaja tem groznejša. V drugem dejanju bodo zajokali vsi narodi, jokale bodo te nepregledne množice, jokali bodo dobri in hudobni. Zakaj? Prihajal bo namreč nebeški Sodnik v spremstvu svojih nebeških dvorjanov — angelov. V ospredju se bo svetil sv. Križ in ob pogledu tega se bodo stresli vsi, kajti sv. Križ je bil v življenju mejnik, on je že ločeval na dve strani: svoje častivce in

oboževavce je pritiskal k sebi, svoje zaničevavce pa je tiral od sebe na nasprotno stran.

Ko bodo ljudje zagledali sv. Križ, bodo padli pred Njim in ves človeški rod bo slovesno priznal, da je bil edino upanje, edina rešitev za vse.

Za sv. Križem se prikažejo angeli in nazadnje pride Sodnik. Vsedel se bo na tron veličastva in bo odprl knjigo življenja, kar bo za dobre največja tolažba, a za grešnike največja sramota. Kaj pa bodo videli v tej knjigi življenja? Videli bodo vse življenje na svetu od Adama do zadnjega človeka. Naslikano bo življenje vseh narodov in ljudstev; zgodovina vsega človeškega rodu bo kar na hip odprta. A to še ni vse. V knjigi življenja bo videl vsak svoje življenje in življenje vseh ljudi celega sveta. Drugo dejanje bo pokazalo, kaj je zmožel človek narediti dobrega in kaj je zmožel hudega. Videli bodo grehe celega sveta in posameznikov, videli pa tudi vsa dobra dela od začetka sveta. Brali bodo vsi o svetosti ljubljencev božjih, a gledali bodo obenem

hudobije, ki so se vršile v življenju. Grešnike bo tako sram, ko bo nebo in zemlja gledala vsa njihova počenjanja, da bodo vpili: gore padite na nas, hribi pokrijte nas! Lucifer in drugi hudobni angeli bodo videli, kako velik uspeh je rodilo njihovo zapeljevanje. O grozen pogled v knjigo življenja za one, ki niso služili Bogu, pač pa satanu, grdemu poželjenju in mamonu!

Zadnji del drame bo najstrašnejši. Tedaj bo Sodnik povabil dobre k večni nebeški ženitnini, a hudobne bo pahnjal od sebe v večno temo in trpljenje. Nebeščani in angeli bodo strmeli, ko bodo videli, kako mnogim ni nič pomagalo Jezusovo trpljenje, ni nič pomagala Jezusova ljubezen.

Ko bodo dobri odšli z Jezusom v nebesa, a hudobni v peklo, tedaj bo svetovna drama končana.

Premisli, predragi, kako bo s tabo na sodnji dan. Bo li desnica tvoj delež? Dokler živiš, še lahko uideš levi strani. Po smrti pa bo tvoja večnost za vedno zapečatenjena. Zatorej živi lepo življenje, da bo večnost srečna.

Romanje v Kevelaer.

Ksaver Meško.

JESeni 1900 in čez zimo 1900-01 sem bil upravitelj župnije Gnesau med Nemci na Gornjem Koroškem. Več protestantov je bilo v župniji kot katoličanov in smo imeli na eni strani vasi katoliško cerkev in župnišče, na drugi strani protestantsko. Šola je pa bila lepo sredi vasi in sva ob sredah in sobotah popoldne prikorakala protestantski pastor od ene, jaz od druge strani vasi, se malo pogovorila pred šolo in šla jeziti vsak svoje otroke (večkrat so pa menda oni naju jezili). Bil je gospod pastor blag in fin gospod, kakor so bili vobče protestanti z malimi izjemami prav dobri in strpni.

Na sosedni župniji, pri Naši Ljubi Gospe v Jedlitzdorfu pa so pasli tedaj duše trije oo. karmeliti, rodni bratje, iz Aachena na Nemškem doma. V Jedlitzdorfu je bil leta 1755 ustanovljen samostan bosonogih karmelitov, a ga je cesar Jožef II. leta 1786 zatrl. Goreči in svetniški knezoškof Dr. Kahn je hotel po redovnikih poživiti verskega duha med ljudstvom in je poklical tudi karmelite nazaj v nekdanji njihov hospic. Ti trije gospodje, p. Gottfried, p. Angelus in p. dr. Krizostom — pisali so se Ohlenforst — so bili kaj ljubeznivi gospodje in sem bil vsaj enkrat, če ne dvakrat v tednu njihov gost. Ob vsej ljubeznivosti pa so si imeli včasih povedati kaj po-

sebne in zasebne in so se pogovorili med seboj v svojem domačem, aachenskem narečju. Tedaj sem pa sedel jaz med njimi popoln tujec: niti besedice nisem razumel!

Preden so prišli na Koroško, sta starejša misijonarila v Ameriki; najmlajši je še v Rimu študiral. Poslušal sem rad in z veliko napetostjo, kadar sta mi pripovedovala, kaj vse sta tam doživela. Spominjam se še sedaj kaj živo, kako mi je nekoč pripovedoval p. Gottfried o neki svoji vožnji čez reko Mississippi. Peljal se je čez s precej vinjenimi spremljevalci, ne vem pa več zagotovo, so bili li rdeče- ali črnokožci; pa so, razvneti po alkoholu, uganjali v čolnu razne burke in čoln nevarno zibali. "Nekaj krat sem jih opomnil, naj bodo mirni. Naposled me je minula potrpežljivost, ko nobena beseda ni pomagala. Potegnili sem revolver in zagrozil: Kateri se še brez potrebe gane, ga ustrelim." — "Pa ga res bi?" — "Kajpada! Ali se naj dam mar potopiti?" — Kar zagomzelo mi je po hrbtu: kar videl sem v duhu ogromno vodovje Mississippija in na njem zibajoči se čoln, v vedni nevarnosti, da se prekucne; v čolnu pa misijonarja z revolverjem v roki — tedaj, davno pred vojno, smo imeli pred revolverji nekoliko več strahu kakor dandanes.

Nekaj krat so mi ti gospodje pripovedovali tudi

o Kevelaerju (izgovori: Kevelaar; je že bolj nizozemsko ime), sloveči božji poti v svoji domovini. P. Angelus se je ob tem nekoč hudo razjezil na velikega nemškega pesnika Heineja, češ, da se je s svojo pesmijo "Romanje v Kevelaer" norčeval z Marijo. Nisem mu seveda ugovarjal, saj sem bil gost pri njih; a zdi se mi pesem zelo resna in velik umotvor.

Mislil sem od tedaj večkrat na Kavelaer, tu in tam vzel v roko tudi Heineja in med drugimi pesniškimi biseri poiskal "Romanje v Kevelaer". A da bi kdaj prišel sam tja gori, nisem mislil. A je že tako v življenju: kar človek najmanj pričakuje, se kaj rado zgodi. Tako sem videl tudi jaz letos Kevelaer,

po lepih pokrajinah v Mainz, staro, še dovolj čedno mesto s slavno zgodovino. Od tod po Renu do siovečega Kolina ob Renu ali Kelmorajna, kamor so v preteklih časih romali naši pradedje počastit ostanke sv. Treh Kraljev in molit na grob sv. device in mučenice Uršule in njenih tovarišic. Tu smo občudovali predvsem seveda stolnico, to visoko pesem nemške stavbarske umetnosti. Name vsaj je naredila mogočnejši vtis nego milanski dom; mogoče zaradi tega, ker sem se pripeljal v Milan iz Rima, še ves prevzet od rimskih mogočnosti in krasot, pa tudi utrujen po dolgem potovanju in prenasičen od premnovega lepega, ki sem ga bil videl na poti. Seveda, ko sem hodil po strehah milanske stolnice in

Iz najstarejše slov. farmerske naselbine v Minnesoti.

ko nas je v juliju šlo trideset Slovencev obiskat naše rojake na Vestfalskem in v Porenju.

Dne 10. julija smo se peljali skozi našo izgubljeno Koroško, in mi je srce spet krvavelo, ko sem gledal Baško jezero, nekoč v moji župniji Mariji na Zili ob Beljaku (znano iz pesmi "Mav čez izaro . . ."), in vso koroško pokrajinsko krasoto. Dalje gori čez Visoke Ture, in je bil ta del poti zame vsaj tako krasen kakor tista toli slavljena vožnja po Renu iz Mainza do Koblenza. Ustavili smo se v Monakovem — od leta 1910 nisem bil tam; mesto s tako snažnimi ulicami, kakor bi hodil človek po parketu, ogromna zakladnica umetnin vseh vrst, zlasti slik. Od tam

gledal tisto množico stolpov in stolpičev, me je to pač omamilo.

Prav tedaj so praznovali v Kolinu obletnico v spomin prenosa ostankov sv. Treh Kraljev. Tako smo videli zvečer ob pobožnosti tisti dragoceni srebrni, z zlatom in z biseri okrašeni relikvarij v podobi gotške cerkve, v kateri so nekdanj hranili svete ostanke. In pridigo smo slišali v petek zvečer, 13. julija. Pridigal je dominikanski pater — najlepše je bilo to, kar smo v Nemčiji slišali.

Ogledali smo si seveda tudi ogromno razstavo "Pressa" — vse, kar je v zvezi s tiskom in s knjigo od prvih začetkov. En dan smo imeli zanjo, a tre-

balo bi še nekaj dni. Sicer smo pa ob tisti grozni vročini in ob preobilnih vtiskih omagali že sredi popoldneva in smo sedli lepo v senco.

V nedeljo, 15. julija, ob pol šestih zjutraj smo se odpeljali iz Kolina v Kevelaer, sedem četrt ure smo se vozili s pospešenim osebnim vlakom, za kar smo plačali 5 mark 50 fenigov; je železnica na Nemškem vsaj enkrat dražja kot v Jugoslaviji; dražje sicer vse.

Leži Kevelaer v nepregledni ravani samo pol-drugo uro oddaljen od holandske meje. Šteje 9000 prebivavcev in spada cerkveno pod münsterško škofijo, politično pod Düsseldorf, ki je sedaj največje pristanišče v notranjosti Nemčije in pač eno najlepših nemških mest; Jugoslavija ima tam svojega generalnega konzula, sedaj je g. dr. Marković, podkonzul je Slovenec g. dr. Vodušek iz Trbovelj.

Kevelaer obišče na leto nad pol milijona romarjev iz Nemčije, Holandskega in Belgije. Leta 1913 jih je bilo 600,000, za 200,000 več kot isto leto v Lurdu. Počastit pridejo Marijo "tolažnico žalostnih", katere čudodelna podoba visi v majhni kapelici, nad katero je sezidana večja šesterooglata "milostna kapela"; tik te stoji takozvana "kapela sveč", nekoliko bolj strani velika Marijina cerkev; mestna župnijska cerkev je spet zase, bolj sredi mesta.

Začetek te božje poti sega nazaj v tridesetletno vojno (1618-1648), ko so tudi iz naših krajev hodili vojaki gori po Nemčiji. Saj imajo v Kevelaerju še sedaj "Hrvatsko ulico" s "hrvatskim spomenikom", križem, na katerem je holandski napis:

Anno 1635 den eersten Augustus alzo deen dato
verklaert,

zijn hier op deeze Schanz bij 100 Menschen
vermoort.

Ridt voor die Ziele op dat God haer in die eewigheid
genedig zijn will.

Slovenski bi se to glasilo:

V letu 1635 dne 1. avgusta, kakor ta datum nazna-
nja,

je bilo na tem obzidju kakih 100 ljudi umorjenih.
jenih.

Molite za njih duše, da bi jim Bog
bil v večnosti milostljiv.

Kakor ta spomenik priča, hrvatski vojaki tam gori na Nemškem niso bili preveč prizanesljivi in usmiljeni. Bili so pač divji in krvavi časi!

Živel je v tistih časih v mestecu Goldern v bližini Kevelaerja, ki je bil tedaj neznatna podeželska vas, preprost trgovec, bolje kramar, Henrik Buschmann z ženo Mehtildo. Ko je ta Buschmann krošnjari s svojim blagom po okoliških vaseh, je leta 1641 slišal pred starim poljskim križem ob Kevelaerju glas: "Sezidaj mi tukaj kapelico!" To se je ponovilo še dvakrat, ko je šel tam mimo. Buschmann je bil si-

cer pobožen mož, a siromašen, in za tako zidavo ni imel denarja. Pač pa je začel v ta namen polagati na stran in je imel prihodnje leto prihranjenih 100 goldinarjev.

V letu 1642 sta prinesla nekega dne v hišo Buschmannovih dva vojaka dve sliki Matere božje, tolažnice žalostnih, in ju ponudila gospe Mehtildi v nakup, ki pa ni nobene vzela. Kupil je nato obe neki poročnik iz kompanije grofa Mackewitza.

Bili sta ti sliki posnetek milostne podobe, ki jo je leta 1624 izpostavil v Luksemburgu goreči jezuit pater Bocquart, da bi jo ljudje v tistih težkih, nevarnih in krvavih časih častili kot "tolažnico žalostnih". V kratkem je prišlo mnogo posnetkov te slike med ljudstvo in so jih dobili seveda tudi vojaki, ki so jih jemali za tolažbo in varstvo na svoje vojne pohode, a so jih tudi prodajali, kadar so denar potrebovali. Tako tudi ta vojaka.

Kar je nenadoma posegla vmes spet višja sila ter opomnila zakonska Buschmannova besed, ki jih je slišal mož prejšnje leto ob Kevelaerju. Teden dni pred binkoštni l. 1642 je imela namreč gospa Mehtilda čudno prikazen: videla je v plamteči luči majhno kapelico in v njej eno tistih slik, ki sta jih ji vojaka pred kratkim ponujala v nakup. Razodela je prikazen možu. Ta se je sedaj resno zavzel za stvar: odkupil je takoj eno obeh slik od poročnika in jo je dal po nekem pleskarju pritrditi na rdečo popleskano desko; obenem pa je že zidal kapelico, in so dejali, ko je bila kapelica dozidana, sliko na tej deski v njo.

Takoj so prihajali ljudje od vseh strani h kapelici častit Marijo, "tolažnico žalostnih"; z leti je to romanje in češčenje rastlo in rastlo.

Že na postaji pred Kevelaerjem smo videli romarske vlake, vse ovenčane, ob oknih belo oblečene deklice, moški in ženske z romarskimi znaki na prsih. V Kevelaerju so nas pričakovali pred kolodvorom Slovenci z Vestfalskega, iz Porurja, Holandije, Belgije, s krasnimi zastavami — nad dvajset jih je gotovo bilo. Cesta pred postajo polna ljudstva; procesija za procesijo gre pevaje in glasno moleč mimo — nepretrgane vrste. Pridružimo se jim. Po mestnih ulicah imajo visoko nad množicami fotografije postavljene svoje aparate. Opoldne so slike že prodajali.

Tudi obširni, s kostanji zasenčeni prostor ob milostni kapelici poln ljudstva; v kapelico samo je mogoče priti le po dolgem čakanju in z velikim trdom: je vedno velik naval v njo ob takih priložnostih.

Vsi romarji obiščejo tudi postaje križevega pota. Zunaj mesta se vije namreč okoli mestnih njiv dolg drevored in v tem drevoredu se vrstijo kapelice s postajami križevega pota. Dvanajsta postaja pa je na lepem gričku v drevoredu: velik križ z umirajo-

čim Zveličarjem, pod križem Marija in Janez v naravni velikosti, okrog griča železna ograja. Nekaj duhovnikov nas je zaostalo za našimi romarji, ker smo v Marijini cerkvi maševali. Pa smo obiskali postaje sami zase. Ko smo prišli do dvanajste postaje, je tam gori ob križu pridigal veliki skupini romarjev pater dominikanec, skoraj tako lepo kakor oni v Kolinu. Z velikim užitkom sem ga poslušal do konca, dasi so gg. tovariši odšli medtem že dalje.

Izredno me je zanimalo, kako so hodile — razen procesij — od postaje do postaje skupine po 5, 6, 8 ljudi in so glasno molili križev pot, med posameznimi postajami pa rožni venec. Glasno molili, pravim, ne sramežljivo in leno mrmrali, kakor imamo Slovenci — vsaj v nekaterih krajih — nelepo, a na žalost neiztrebljivo navado in razvado. In kakšni ljudje so bili to? Sama inteligenca: elegantne gospe, gospodje raznih starosti, mladi gospodje, ki so morali biti ali vseučiliščniki ali gimnazijci najvišjih razredov. Ali se vam ne zdi to lepo? In kaj je bilo še res lepo? Da ne enega človeka nisem opazil ali slišal, ki bi se tem pobožnim molivcem kako

muzal, morda jih celo s kako porogljivo in zaničljivo besedo žalil, kar se pri nas na Slovenskem neredko dogaja in kaže žalostno pomanjkanje srčne kulture.

In procesije same! Dolge vrste belo oblečenih deklic in deklet s svojimi zastavami, fantje s svojimi, ob zastavonoši krepki, lepi mladeniči s srednjeveškimi klobuki na glavi, raz katerih ponosno pahljajo bela nojeva peresa, s potegnjenimi sabljami v rokah; ob posameznih postajah povesejo v pozdrav in počesečenje zastave in sablje. Vmes voditelji in reditelji z dolgimi črnimi in pozlačenimi palicami v rokah. Male deklice in fantki pa nosijo lesena pozlačena jagnjeta, lepo izrezljani pozlačeni imeni Jezusovo in Marijino in druge embleme. Vse stopa resno, moli glasno, z gorečnostjo, z zaupnostjo.

Če na železnicah, v mestih, v tovarnah Nemčije spoznava človek veliko nemško podjetnost, delavnost in vztrajnost, se uči tukaj visoko spoštovati nemško pobožnost.

Le enega, česar je na naših božjih potih več ko preveč, nismo tam nikjer videli: beračev...

Ob srebrnem studencu.

France Jaklič:

XIX.

ALOJNOVA družina je poslej taborila na drugi strani Nikave. Na planoti, ne daleč od vode, so si postavili šotore iz vejčja in so prebivali pod njimi. Vejevje jih je pač branilo pred pekočimi sončnimi žarki, toda ob deževju in megli je streha le slabo varovala in tudi ponoči in ob viharju je bilo stanovanje hladno.

Najhujše je pa bilo, ker je bil gospodar bolan. Ležal je na postelji iz mahu in rese. Že nekaj tednov je poteklo od takrat, ko so jim opustošili tuji klateži domovje in jih s silo porinili čez vodo, a gospodar še vedno ni bil okreval in se še ni mogel dvigniti z lastnimi močmi. V spopadu z rudarji jih je dobil toliko po glavi in po vsem životu, da se je bil zrušil nezavesten, da ni videl, kako gori njegovo domovanje in ni čutil, ko so ga selili na drugo stran vode. Vsi so mislili, da bo končal. Toda njegova trdna narava je zmagala. Že čez nekaj dni se je zavedel in ker se mu je zdelo vse okrog njega nenavadno in neznano, je vprašal:

“Kje pa smo?”

Med jokom in tarnanjem so mu povedali, kaj se je bilo zgodilo. Kajpada je bila novica zanj straš-

na, da je postal zopet nezavesten in je le blede. Sinovi so se bili kmalu popravili in bi bili lahko kaj delali, a niso vedeli, kaj bi, ali bi pripravljali les za kočjo, ali pa spravljali vse reči skupaj in šli iskat mirnega kraja, kjer bi se naselili, zakaj Kacandrovi so jim povedali, da ne bodo nikogar trpeli v svoji bližini, da bo vsak Alojnarjev tepen, ki bo prišel čez vodo.

Sklicevali so se na pravico, ki jo ima Kancijan Anderlajn.

Kajpada se je Alojnovim zdela pravica, ki so jo imeli Kacandrovi, krivična, ko so bili sami brezpravni, dasi je njihov rod bil obdelal celino, na kateri se sedaj pritepenci šopirijo. Vendar se niso mislili več upirati, zakaj okusili so, kako so tujci trdovratni in nasilni.

In zlasti mati ni hotela imeti nobenega prepira več z grdini. Želela si je miru, ki ga je vživala, predno so našli nesrečno srebro, ki je prineslo vsej družini samo gorje.

Čakali so le očetovega okrevanja, da bi se potem vzdignili in šli tja, kamor bi oče odločil.

In ko se je oče zopet zavedel in si opomogel toliko, da je lahko jasno mislil in se je moglo pogovar-

jati ž njim, tedaj mu je žena razložila misli, ki se jih je bila oprijela in ki so bile vseč tudi otrokom.

Toda možu ni šlo v glavo, da bi zapustili grapo s srebrnim studencem in tudi verjel ni, da se je polastil Kacander poleg studenca še vsega sveta, ki so ga obdelovali.

Težko so mu dopovedali, kaj se je vse zgodilo, in le polagoma je spoznal ves položaj.

Vendar ga ni bila volja iti drugam. Vzljudil je bil zemljo, ki solzi srebro in upanje, da bo še užival zaklade, ki jih skriva zemlja v bregovih grape, je še vedno živelo v njegovih prsih. Zato se mu je misel na izselitev zdela nespametna in strašna.

In ko so le silili vanj, da bi se odločil za selitev, je ogorčeno odklonil:

“Le pojdite! Jaz ostanem tukaj!”

Zastonj so bile vse prošnje in prigovarjanja, stari je ostal trdovraten.

“Ne premaknete me!”

In kaj so hoteli drugega kakor ostati pri očetu in si postaviti novo domovanje. Tedaj so kakor njihovi predniki, ki so bili pribežali v grapo, zastavili rovnice, da se zravнали svet, kjer si postavijo hišo. Pela je sekira in rezala žaga, plenkača je zvenčala in ko je bil les pripravljen, tedaj so postavili stene, na katere so postavili ostrešje. S smrekovim lubjem so nakrili streho, z mahom so zamašili luknje in špranje in tako so imeli za silo pripravljeno bivališče, kamor se bodo stisnili ob neprijetnem vremenu. Tako so poskrbeli tudi za živino.

In ko so spravili očeta pod streho, tedaj so se pa lotili zemlje.

O, koliko žuljev so imeli na rokah, kako so se jim kopala telesa v znoju, ko so prekopavali celino, podirali drevje in grmovje, ruvali šture in kamenje. Tako je šlo brez odmora, brez počitka dan na dan, teden za tednom, zakaj pripraviti je bilo treba zemljo, da bo mogla sprejeti seme, iz katerega bo zrastel najpotrebnejši živež.

Ob trpljenju, ki so ga vživali z grenkimi mislimi na prejšnje čase in na življenje na oni strani Nikave, se je pa paslo v srcih Alojnarjev sovraštvo. Gnev se jim je bliskal v očeh, ko so se ozirali na rudarsko naselbino. Pesem, ki se je včasih razlegnila na oni strani, jih je dražila in kadar so slišali prešerno krotanje, tedaj so togote vzklikali in vzdigovali sekire in rovnice in grozili ž njimi.

Na oni strani se pa niso zmenili za grožnje, zakaj vedeli so, da jih Alojnarji ne morejo izvršiti; vračali so jim s psokami in porogami.

Kacandrovi so delali neumorno in čimdalje bolj živahno je postajalo v rudarski naselbini. Iskanje srebra se je nadaljevalo vedno v večjem obsegu. Niso samo prestregli zadnjo kapljico vode, ki je pritekala iz srebronosnega studenca, in niso ogradili drugih studencev v sosesčini in poskušali dobiti sre-

Mrs. Strah.

bro, temveč spustili so se pod zemljo in so kopali rove, da bi prišli do podzemeljskih zakladov, iz katerih pritakajo samo drobne kapljice na beli dan.

Upanje na neizmerno bogastvo, ki ga bodo dvignili, je poživilo vso naselbino in jo vzdržalo pri najboljši volji, da so pri delu krepko vihteli orodje, a jim je bila tudi pri počitku beseda vesela in zadovoljna.

Najboljše volje med njimi je bil pa Kancijan Anderlajn, lastnik srebrnega rudnika.

Vse je bilo njegovo. Njegovo je bilo srebro, ki se je nabiralo v srebrnem studencu, kakor tudi zakladi v zemlji; zanj so delali oni, ki so rili v zemlji kakor ti, ki so imeli opravka zunaj, v njegov prid se je trudila žival, ki je donasala živež ali pa odnašala pridobljeno srebro v daljne kraje.

In kakor mu je naraščalo premoženje, je rastla tudi njegova osebnost. Postajal je mogočen in oblasten. Zasmehovanje je bilo njegovo orožje. In kadar je bil dobre volje, se je razmahnil in ob taki priliki je često kazal na soseda na drugi strani Nikave in je namigaval porogljivo:

“Glejte ga, topoglavca! Z menoj se je meril, zdaj pa ima. Vse je hotel zagrabit, pa je imel premajhno pest. Hahaha! Srebro je moje!”

In tedaj so mu rudarji pritrjevali:

“Na srečo! Na srečo! Tovariš!”

(Konec prih.)

Iz urednikove torbe.

Nad vse slovesno se je zaključil 29. evharistični kongres v Sydney, Avstralija. Trajal je od 6. do 9. septembra. Moški, ženske in otroci so se ga udeležili v ogromnem številu. Kakor posnamemo iz poročil, je bilo pri zaključni procesiji navzočih več kakor 250,000 ljudi. Tako je zopet triumfiral evharistični Kralj in svet je videl, da katolicizem še vedno raste in da je njegova moč neizčrpna. Prihodnji, 30. evharistični kongres se bo vršil v Kartagini, Afrika.

* * *

Zelo dobro je uspel pokrajinski slovensko-hrvatski katoliški shod v Pittsburghu. Dal je upanje, da bi uspel tudi vseslovenski katoliški shod na ameriških Brezjah; seveda, če bi se zanj zavzeli možje, ki jim je sveta stvar nad osebnostjo in ki so pripravljene za veliko stvar tudi nekaj žrtvovati. Ljudje, ki samo ugibljejo in omahujejo, bodo težko ustvarili kaj velikega.

* * *

Za nove plošče, ki jih je izdala Ave Maria, se zanimajo tudi v starem kraju. Od Prosvetne Zveze v Ljubljani so nam pisali, naj jim pošljemo vseh šest plošč. Povedali so, da imajo v svojih rokah novo oddajno radio-postajo in da bodo tukaj poskusili s ploščami. Nove rekorde bodo na ta način lahko slišali vsi Slovenci po širni Evropi. Zelo nas veseli, da so vendar enkrat začeli starokrajci malo zasledovati življenje ameriških Slovencev. Do sedaj se je dogajalo skoro splošno, da so bili v domovini za morjem gluhi in slepi za Slovence v daljni Ameriki. Nekateri večji slovenski listi imajo svoje poročevalce za vse mogoče reči, ampak za svoje najožje rojake nimajo časa, ne prostora. Le tuintam kaj ujamejo, pa še tisto pobarvajo s svojimi predsodki. Mr. Ivan Zorman je izdal n. pr. angleški prevod nekaterih slovenskih pesmi, izšla je "Ameriška Slovenka" itd. — a stari kraj po večini molči. O gibanju ameriških Slovencev se ne utegne bolj podrobno informirati...

Po smrti bo menda prišlo spoznanje, toda tedaj bo prepozno.

* * *

Dve sliki v tej številki Ave Marije bodo čitatelje nekoliko zanimali: slika iz Rice, Minn., in slika iz Waukegana, Ill. Prva predstavlja cerkev, župnišče in g. župnika najstarejše slovenske farmerske naselbine v Ameriki. Kakor sem že omenil v avgustovi številki, so tamkaj letos praznovali 25letnico, odkar so vložili temeljni kamen za njihovo sedanjo cerkev. — Druga slika predstavlja cerkev in cerkvena poslopja v Waukeganu. Imajo novo šolo in eno izmed najlepših cerkvenih dvoran. Ta mesec praznujejo srebrni jubilej fare. Pred petindvajsetimi leti je tudi to faro ustanovil Rev. John Plevnik, sedanji

župnik v Jolietu. K petindvajsetletnici jim najpristručnejše čestitamo!

* * *

Dva nova župnika. Na župnijo v New York je bil poslan Father Aleksander Urankar, bivši urednik Ave Marije. Na novem mestu mu želimo obilo uspeha! Veseli nas, da se je novi gospod župnik zavezal, da bo odslej stalno sodeloval pri Ave Mariji. Njegov oddelek bo: Za moške in žene. Seveda bo zraven tega še napisal večkrat lepe črtice in mične pesmice. To bo zopet ena izredna pridobitev za Ave Marijo.

* * *

Drugi, ki je tudi postal župnik, je Father Leo, nekdanji kaplan pri sv. Štefanu v Chicagi. Od tega gospoda pa pričakujemo, da nam bo tu in tam kaj poročal o gibanju southchicaške mladine. V tej nadi mu prisrčno čestitamo!

* * *

Ob tej priliki moramo sporočiti še eno spremembo. V Steeltonu se je pred par meseci odpovedal župniji Father Gladek in na njegovo mesto je prišel Rev. Bratina. Tudi njemu naj veljajo naše iskrene čestitke!

Druge spremembe čč. gg. bodo zaznamovane v letošnjem koledarju.

* * *

Rev. P. Odilo je zopet začel z misijoni. Najprej je bil povabljen v Little Falls. Kar je priznanja vrednega pri tej priliki je zlasti to, da je v tej majhni naselbini pridobil Ave Mariji 24 novih naročnikov. Naj si vzamejo za zgled druge naselbine Little Falls! Marsikje namreč ne moremo in ne moremo z Ave Marijo naprej. Trudimo se, da rojakom kolikor mogoče ustrezemo; kljub temu nekateri spijo naprej in se ne dajo predramiti. Dajte, pokažite ob dvajsetletnem jubileju Ave Marije, da upoštevate naše delo in stopite v krog naših prijateljev! Naj vas osrčijo vsi tisti velikodušni dobrotniki Lemonta, ki ne plačajo z veseljem samo svoje naročnine, ampak imajo vedno pri rokah še kak dar za Ave Marijo. V tem zvezku Ave Marije vidite, da je ena dobra, neimenovana oseba darovala v podporo lista kar celih dvajset dolarjev. Od enega do pet dolarjev jih je v vsaki številki nekaj. Naj bo Gospod Bog obilen plačnik vsem tem, ker tako radodarno pomagajo nam in našemu prizadevanju. Deležni bodo našega dobrega dela in seveda tudi naših molitev. Vsak najmanjši dar, tudi 10c, 5c ali celo 1c bo zapisan v knjigi življenja, če je dan iz dobrega namena in za dobro stvar.

Veste kaj, predragi prijatelji po širni Ameriki, — eno misel vam damo danes v preudarek. Ali bi bili tako dobri, da bi nam vsak izmed vas pridobil

vsaj enega novega naročnika? Recite vsem tistim, ki bodo letos kupili koledar, naj žrtvujejo še neko liko in naj naročijo Ave Marijo. Če ne morejo plačati celoletne naročnine, naj plačajo pol- ali vsaj četrtno. Kdorkoli nam bo od tega razglasa naprej pridobil vsaj enega novega naročnika, ga bomo natisnili v Ave Mariji. To velja do konca meseca marca l. 1929, ko bo dvajsetletni jubilej Ave Marije pri kraju. Na delo torej, naši zvesti naročniki, in pridobite nam za dvajsetletnico vsaj enega novega naročnika! Naredite to veselje uredniku, ki tako rad vidi vsakega novega naročnika. Žalosten pa je, če sliši, da se je ta ali oni odpovedal, četudi so ga morebiti slabe delavske razmere k temu prisilile. O žalosti pa veste, da nikomur ne koristi. Tudi uredniku ne more koristiti.

Delo za nove naročnike naj bo vaše geslo! Mladina in stariši, pridružite se nam! Ave Maria bo odsej vedno bolj zanimiva. Najboljši slovenski pisatelji v Ameriki in v starem kraju se oglašajo k sodelovanju. Tudi dobivamo vedno več pohval o listu in njeni vsebini. Zatorej naj nam pomaga vsak naročnik pridobivati nove naročnike. Radovedni smo, katera naselbina nam bo dala največ novih naročnikov...

* * *

Naš zastopnik Mr. Frank Ulčar se sedaj nahaja v Minnesoti. V enem pismu nam je sporočil, da so mu zraven krajevnih zastopnikov šli na roko tudi preč. gospodje župniki. Pohvalno je omenil Fathra Pirnata in Fathra Leskovica. Gospod Bog bodi vsem tem stoterni plačnik! Mr. Ulčarja še nadalje prav toplo priporočamo. V kratkem bo obiskal naselbine v Michiganu in v Wisconsinu.

* * *

Rt. Rev. Dr. F. Grivec nam je pisal, da bo prihodnje leto izhajalo "Kraljestvo božje" desetkrat na leto. Cena ostane ista. Ker so nekateri popraševali po letošnji 5. številki, jim moramo naznaniti, da je še nismo prejeli iz starega kraja. Ravno kar pa je prišla že šesta številka.

Mesec november je v katoliški cerkvi posvečen spominu mrtvih. Te dni se verniki spominjajo v svojih molitvah dragih rajnih in darujejo zanje svete maše. Oni, ki so šli pred nami v večnost, morebiti niso še zadostili za svoje pregrehe in morajo zanje zadostovati v vicah. Kako lahko jim pomagata, če te dni podvojite gorečnost pri svojih molitvah in jim naklonite milosti sv. maše! Tukaj v Lemontu vam bomo radi postregli tako z mašami kakor tudi z molitvami. Pišite nam in povejte svoje namene!

Naznanjamo, da bomo tudi v mesecu novembru opravljali devetdnevne za uboge verne duše v vicah. Zlasti ta mesec ne pozabite svojih rajnih. Sami morebiti nimate časa, zato pa naročite nam, da bomo molili za vaše rajne ali pa zanje opravili daritve sv. maše. Bodite usmiljeni, da boste tako tudi vi deležni nekdanj usmiljenja božjega!

* * *

Zopet ena žalostna vest s Kitajske. Zvedeli smo, da je na kitajskih tleh umrl Very Rev. P. Engelhard Avbelj, O.F.M. Komaj smo malo pozabili prvo novico, da je namreč umrl tam P. Veselko Kovač, že nam je došla druga, nič manj žalostna. P. Engelhart nas je mislil obiskati to jesen, pa je odšel po večno plačilo. Celih osemnajst let je bil v misijonih in letos si je mislil vzeti nekoliko dopusta. Pa je prišlo drugače. Radi napornega dela je pred časom omagal. Zadnje čase je bil generalni prokurator za več misijonskih vikarijatov. Pôprej je bil nekaj let celo ravnatelj centralnega semenišča.

Dragi sobrat, počivaj v miru v kitajski zemlji in čakaj tamkaj veličastnega dneva vstajenja! Takrat bo Gospod Bog obilno poplačal tvoj trud in te pred celim svetom povabil uživati večno veselje. Naša sveta vera nas navdaja z upanjem, da se enkrat vidimo tamkaj, nad zvezdami. Saj so naša pokopališča samo počivališča do vstajenja.

(Ravno to leto praznuje cel frančiškanski red redko spominsko slavnost. Preteklo je 600 let, odkar je umrl prvi nadškof v Pekingu na Kitajskem, frančiškan blaženi Ivan Montekorvinski.)

Rev. P. Evstahij, O.F.M.:

POSLEDNJE REČI.

V dalji šumi	Teče in teče
gorski studenec,	reka življenja,
v srcu budi	ure beže,
pesem resnobno:	kaplja za kapljo
"Teče in teče	v večno morje . . .
tvoje življenje . . ."	

Prišla bo smrt	Duša, postoj!
in mi poreče:	Kaj bo s teboj? —
"Pojdi z menoj!"	Upaj in ljubi!

Leon Veliki, umrl l. 461 p. K.

—Rev. Pavel Podbregar.

O je bila omajana rimska država prav do temeljev vsled notranje neednosti in zunanjih germanskih navalov, tedaj je božja Previdnost poklicala na papeški prestol moža, ki je neustrašeno vodil Kristusovo cerkev. Ta mož je Leon. Kdaj je bil rojen in kje, nam ni znano. Domnevajo, da najbrž v kakem toskanskem mestu. Prisivaja si to čast sedanje mesto Volatera. Gotovo je, da je bil vzgojen v Rimu. Poznavavci njegovih spisov trdijo, da je bil dobro podkovan v latinskih pisateljih, kot v Salustu, Vergilu in Seneki. Od teh pisateljev si je prisvojil jedrnatost in jasnost v izražanju svojih misli. Kot diakon je pod papežema Celestinom

Ko se je vrnil nazaj v Rim, je bil posvečen za škofa. To se je zgodilo v nedeljo, 29. septembra leta 440. Bil je 47. rimski škof. Še je ohranjen Leonov govor, v katerem se zahvaljuje Bogu za prejeto milost, duhovščini pa za izkazano naklonjenost.

Predaleč bi zašli, ako bi hoteli opisati vse posameznosti Leonovega delovanja. S kakšno nežno skrbjo se je n. pr. zavzel za potrebe cerkve in zboljšanje razmer vseh plovstev v Italiji in Siciliji. Opozarjal je škofe, naj pazijo v svojih okrajih, da se ne ugnezdi kaka kriva vera.

Tako beremo, da resno opozarja akvilejskega (oglejskega) metropolita, ker se je po zanikernosti in zaspanosti njegove duhovščine vrinila kriva vera.

Ob srebrnem jubileju fare v Waukeganu, Ill.

in Sikstom III. izvrstno opravljal razne cerkvene službe. Vžival je pri vseh slojih neomajno zaupanje.

V poletju leta 440 je Placidija (hči cesarja Teodozija Velikega. Po smrti prvega moža Ataulfa, se je poročila s Konstancijem. Imela sta dva otroka: Honorija in Valentinijana) zaprosila Leona, da je šel posredovati v Francijo med vsemogočnim poveljnikom Aetijem in častihlepnim Albinom. Posrečilo se mu je spraviti ta dva moža. Ko pa je med tem Sikst III. 11. avgusta 440 nenadoma umrl, so vsi enoglasno govorili, kdo bo novi papež, namreč odsotni Leon. In res, rimska duhovščina ga je v navzočnosti senata in ljudstva izvolila za papeža.

Pravi: Pastirji spe, volkovi že dolgo trgajo njim izročene ovce.

V Rimu samem je pobijal s svojo besedo in zgledom krivo vero manihejcev. Znano nam je to iz zbirke govorov o takozvanih kolektah. Dalje v pismu na apostolskega vikarja v Solunu, kjer Leon jasno poudarja pravice papeževega prvenstva. Piše: Škofje so si po škofovskem posvečenju sicer enaki, toda neenaki v oblasti vladanja. Nad cerkvenimi pokrajinami je postavljen metropolit, kateremu so ostali škofje taiste province podrejeni. Na odličnejših krajih so postavljeni patriarhi. Ti pa morajo vse, kar spada k cerkvi, sporočati Petrovemu stolu.

Vsa cerkev je vsepovsod zvezana s svojim poglavarjem.

Največjega pa se je Leon izkazal v boju zoper krivo vero Evtihovo.

Par besedi o tem krivoverstvu. Evtih je hotel v svoji hudi gorečnosti pobijati drugo krivo vero, ki je učila, da so v Kristusu dve osebi. Cerkev je slovesno določila na efeškem cerkvenem zboru l. 431, da je v Kristusu ena oseba z dvema naravama (božjo in človeško). Evtih se ni temu uklonil in v svoji trmi učil: v Kristusu je tudi ena narava in ne samo ena oseba. Ta njegov nauk pa je tako v nasprotju s katoliškim naukom kakor tudi s filozofijo.

V obrambo pravega nauka je Leon poslal na carigradskega patriarha važno versko pismo, ki natančno določi in razreši vse težave. To pismo je bilo tako odločilno, da je bilo katoličanom odslej zvezdovodnica. Ko so papežev pismo prebrali na kalcedonskem cerkvenem zboru (l. 451), so vsi škofje vzklili: "To je vera naših očetov, vera apostolov! Peter je govoril po Leonu."

Moč in veličino Leonove osebnosti ne občudujemo samo v tem, ko je brez strahu odločno nastopal za čistost Kristusovega nauka, ampak tudi, kako je odvrčal nevarnosti, ki so pretile Italiji in predvsem Rimu.

V letu 452 je Atila, imenovan božja šiba, preoračivši Julijske Alpe, vpadel v Italijo. V divjem pohodu je zavzel mesta Oglej, Milan, Pavijo. Pot v Rim mu je bila odprta. Brez sveta in jasnega načrta, kaj storiti, so bili cesar Valentinian, Aetij in senatorji. V tem obupnem in strašnem položaju je Leon, poln zaupanja v Boga, šel nasproti Atilu, da ga pregovori, naj ne napade Rima. Leona so na tej nevarni poti spremljali konzul Avien in nekdanji prefekt Trigetij. Srečali so se v bližini današnjega mesta Peschiera. In uspeh tega potovanja? Atila res ni pridrl nad Rim. S tem je tedaj Leon rešil ne samo krščanstvo, ampak tudi civilizacijo in kulturo belega plemena. Atila se je vrnil na Ogrsko in pri svoji poroki z burgundsko kneginjo Ildiko nenadoma umrl. Noben zgodovinar ne odreja Leonu zasluge, da je bil glavni činitelj, ki je rešil Italijo.

Sestanek med Leonom in Atilo razlagajo na različni način. Ta prizor je tudi ovekovečil nesmrtni Rafael v vatikanskih slikah.

Pa še enkrat vidimo Leona kot rešitelja Rima in to v letu 455. Cesar Valentinian je bil ubit od dveh nemških najemnikov, najetih od Petronija Maksima. Cesarjeva vdova Evdoksija je morala vzeti v zakon Maksima, ki je bil morilec njenega moža—cesarja. V tem obupu pokliče ona vandalskega kralja Gejzerika. Kralj hitro pride pred Rim. Zopet, kdo naj pomaga Rimu in njegovim prebivavcem?

Leon gre v spremstvu svoje duhovščine h kralju v tabor in ga toliko preprosi, da ne zažge mesta in ne mori Rimljanov. Odvrniti pa ni mogel, da ne bi divji Vandali ropali po mestu 14 dni, kakor čitamo pri Prosperju.

Kljub mnogi zaposlenosti kot vrhovni pastir cellega krščanstva, pa Leon ni pozabil na zidanje in lepšavo cerkva in mnogih samostanov. V bogoslužnih knjigah večkrat naletimo na Leonovo ime.

Marsikaj je zboljšal. Uredil je tudi rimsko bogoslužje. V mašne molitve je vpletel besede po izpreminjevanju: "čisti dar, sveti dar." Dodal je tudi besede: "Ozri se na te darove s potolaženim in milostljivim obličjem."

Neki učenjak piše o Leonu sledeče: V dobi, ko je rimsko cesarstvo že razpadalo in se razkrajalo, je Leon edini ohranil tisto višočino нравne resnosti, ki je značilna Rimljanu. Bil je neutrudljiv v čuvanju svoje črede, vodil jo je z besedo in zgledom. Sočustvoval je z reveži in jim pomagal. Govoril je o ljubezni do bližnjega. Bila mu je sveta dolžnost vojskovati se zoper krivo vero. Strg je bil do sebe, pa tudi nasproti trdovratnim. Ni poznal malenkostnih preprirov. Hiter je bil v sklepih in vztrajen v vsem tem, kar je vodilo do jasnega cilja. Pri vsem mu je pomagala močna volja in prešinjen je bil zavesti, da je naslednik sv. Petra.

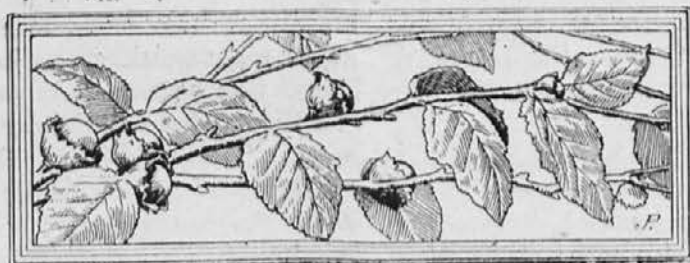
H koncu še sprejmite nekaj običajnih izrekov tega svetega moža:

Revežu priskoči na pomoč, ako hočeš biti srečen.
Bog daje, da tudi mi dajemo.

Resnice sv. vere naj se globoko ukoreninijo v našem srcu.

Kdor se uspeha svojega bližnjika veseli, s tem sam pridobi.

Ker vsakdo greši, naj tudi vsakdo odpušča.

Skof Slomšek -- prvi slovenski svetnik.

Naš misijonar Rev. Odilo Hajnšek je prejel te dni sledeče pismo iz Maribora, od novega pomožnega škofa Rt. Rev. Dr. Ivana Tomažiča:

Prečastiti Pater!

Z najlepšo zahvalo potrjujem prejem \$40.00 v prid Slomškovega sklada. Ljubi Bog, od katerega prihaja vsak dober dar, bodi vsem, ki so k tej vsoti kaj prispevali, zlasti Oltarnemu ženskemu društvu Dobrega namena v Detroitu, plačnik in bogato plačilo. Trdno upam, da služabnik božji, † škof Anton Martin Slomšek, pred prestolom božjim posebej prosi za tiste, ki kaj pripomorejo k njegovi beatifikaciji. Saj je v svoji oporoki želel milost, da bi mogel s svojo priprošnjo koristiti lavantinski škofiji. V neprecenljivo korist pa bi bilo ne le tej škofiji, ampak vsemu narodu, ako bi imel svojega, od svete Cerkve priznanega svetnika-priprošnjika.

Prispevki se bodo porabili ne le za kritje velikih stroškov v Rimu, kadar bo zadeva tja predložena,

ampak pred vsem za kritje stroškov, ki bodo združeni s prevajanjem Slomškovih knjig in spisov v latinščino. To se namreč zahteva, in to je tudi vzrok, da je delo za Slomškovo beatifikacijo nekoliko zastalo. Čim več dobrotnikov za zgornji namen se bo našlo, tem prej je upati, da se bo zadeva pospešila.

V tem zmislu bodi pričujoča zahvala nova prošnja, obenem pa tudi želja in molitev. naj počiva nad vsemi darovalci obilen blogoslov božji!

V Mariboru, dne 19. avgusta 1928.

† IVAN JOŽEF,
pomožni škof lavantinski,
postulator za Slomškovo beatifikacijo.

Blago, plemenito podjetje podpiramo in priporočamo iz celega srca. Blagohotne darove še nadalje sprejema "Ave Maria".

Sedem Marijinih besed.

Rev. Janez Filipič.

II.

"ECCE AMILLA DOMINI; FIAT MIHI SEDUNDUM VERBUM TUUM!" (Luk. 1, 38-39), ali po nadekla Gospodova sem; zgodi se mi po Tvoji besedi!" To je druga Marijina beseda. Pomislimo za hip na njeno vsebino!

Marija je jasno spoznala, da je volja božja, da postane mati Odrešenikova. Od nje pa je odvisno, ali hoče postati ali ne. Dati mora privoljenje ali pa se odpovedati. Ja ali ne mora priti iz njenih ust. In Marija, potem, ko je jasno zaznala, kaj je volja božja, se tudi prav nič ne obotavlja.

Ve sicer, da bo njeno privoljenje priklicalo nad njo najvišjo čast, ki si jo moremo misliti, priklicalo pa tudi največje ponižanje, ki more človeka doleteti. Zakaj postati in biti mati božja se pravi stopiti v najožje stike s troedinim Bogom samim. "Biti Mati božja" pomenja, da bo Bog Oče z Marijo delil očetovske pravice nad svojim edinorojenim Sinom, "biti mati božja" se pravi, da bo edinorojeni Sin božji, ki je veličastnejši od vseh vladarjev, veličastnejši od vseh izvoljencev božjih, z otroško ljubeznijo vdan materi Mariji. "Biti mati božja" pomenja končno stopiti v stik tudi z Bogom svetim Duhom, ki bo izbral Marijo za svojo najčistejšo in brezmadež-

no nevesto. O, kolika čast, kolika vzvišenost za Marijo!

"Biti mati božja" pa pomenja tudi, da bo Marija Kraljica mučencev. Zakaj več ali manj ji morajo biti poznane prerokbe stare zaveze, ki govore o Odrešeniku-trpinu in katere prerokbe se bodo izpolnile tudi nad materjo Odrešenikovo. Tudi Ona bo veljala za izvržek človeštva, tudi njej bo presunil srce meč bolečin, tudi ona bo morala, čeprav le na duhoven način, umreti s svojim Sinom na gori Kalvariji.

O koliko bolečin za mater Odrešenikovo!

In Marija ve prav tako za svojo vzvišenost in čast, kakor tudi za svoje ponižanje, ki jo doleti kot mater božjo. In vendar se Marija **kljub temu ne izgovarja**. Ne pravi nadangelu: "Pojdi v Rim, pojdi v Atene ali v Korint, tam najdeš vrednejšo, krepostnejšo, pa tudi močnejšo ženo od mene." Ne! Ko Marija jasno spozna, kaj namerava Bog z njo, tedaj tudi brez odlašanja reče: "Zgodi se mi po Tvoji besedi. Glej dekla, ali kakor pravi grško besedilo: Glej sužnja Tvoja sem"; to se pravi: Vse sem pripravljena storiti, kar nameravaš z menoj!

O glejmo, ljubljeni častivci Marijini, kako lepo se vjema ta — druga — beseda, s prvo Marijino be-

sedo tudi za nas v nauku, ki nam ga daje!

Če nas je Marija s prvo besedo učila, da moramo pred vsem iskati volje božje, pa nas uči z drugo besedo, da se jasno spoznani **volji božji ne smemo upirati, četudi bi nam bilo težko in neprijetno**. Zakaj tudi Mariji ni bilo lahko slediti volji božji, ker je vedela, kako zelo bo povišana, obenem pa tudi ponižana, če da privoljenje, da postane mati Gospodova.

Da! Tudi mi naj bi se v vsem vdali v voljo božjo. Zakaj: "Zgodi se Tvoja volja — kakor v nebesih, tako na zemlji," v teh besedah je višek krščanske popolnosti. Nihče namreč ne more bolj ljubiti Boga — in krščanska popolnost obstoji v ljubezni do Boga — kot tisti, ki se povsem podvrže najsvetejši volji božji. In vse knjige celega sveta ne hranijo v sebi toliko miru in sreče kot jo hranijo besede: "Zgodi naj se volja božja!" Zakaj tisti, čigar volja se vedno sklada z voljo božjo, ne more pravzaprav biti nikoli nesrečen.

Saj nam je znana prelepa zgodba, ki se je že davno vršila in že mnogokrat pripovedovala, pa si ljudje le še premalo prizadevamo po njej uravnavati svoje mišljenje in vedenje.

Povedal nam jo je učen in svet mož, po imenu Taolar. Ta pobožni mašnik si je namreč pristrčno želel pridobiti krščanskih čednosti v prav veliki meri. Ker se pa v svoji ponižnosti ni zanesel na lastno svoje znanje, je osem let prav goreče molil, naj mu dobrotljivi Bog vendar pošlje takega dušnega vodnika, ki mu bode pokazal najkrajšo pa najgotovješo pot do božjega dopadajenja.

Nekega dne še prav posebno čuti to željo v srcu in še gorečneje prosi Boga, naj mu jo izpolni. Nenadoma zasliši glas: "Pojdi in na stopnicah pred cerkvenimi vrati boš našel tistega, katerega iščeš." Ves vesel hiti Taolar proti cerkvi, a na označenem kraju ne najde nikogar razen revnega berača, v cunje zavitega in bosega. Kako bi si bil mogel misliti, da naj mu bo ta dušni voditelj? Vendar se preblagi mašnik z njim spusti v pogovor ter mu vošči "dober dan". "Zahvalim se vam za ta pozdrav," odgovori revež; "pa vedite, da se jaz ne morem spomniti, da bi bil kdaj zame slab dan." "No," povzame Taolar, "tedaj ti voščim, da bi ti Bog k tem dobrim dnevom, ki si jih zmiraj imel, pridejal še vso mogočo srečo!" "Zahvalim," odgovori berač, "toda vedite, da jaz še nikoli nisem bil nesrečen in da se mi v vsem življenju še ni zgodila nobena nesreča."

Taolar se čudi takim odgovorom in pravi: "Tvoje besede so mi uganka; pa bodi tako dober in govori jasneje, kaj misliš s svojim tako skrivnostnim govorjenjem?"

Zdaj mu začne berač razkladati: "Rekel sem vam, da še nisem doživel nobenega slabega dne; kajti naši dnevi so le tedaj slabi, ako jih nismo obrnili v slavo božjo, dobri pa vselej, če smo služili Bogu; in to nam je z njegovo milostjo zmeraj mogoče, naj pride nad nas karkoli. Jaz sem, kakor vidite, ubog in bolan berač, ki nima nobene pomoči, nima domovine ter sam po svetu tava ter povsod izkusi veliko hudega. Če trpim lakoto, ker mi nihče noče ničesar dati, hvalim Boga. Če sem brez strehe, izpostavljen dežju, toči in vetru; če mi udje mraza otrpnevajo, ker me slabe cunje ne morejo ogrevati, se Bogu zahvalim za to. Če me ljudje zaničujejo, ker sem reven in nadložen, hvalim in častim božje veličanstvo. Ob kratkem, kar se mi zgodi prijetnega ali neprijetnega, vse mi daje priliko hvaliti Boga; moja volja je vedno zedinjena z božjo voljo in za vsako reč hvalim njegovo presveto ime. Tako je zame prav vsak dan dober dan; kajti ne trpljenje in bridkosti, marveč naša nepotrpežljivost nam prinaša slabih dni. Zakaj pa smo nepotrpežljivi, če ne zato, ker se naša volja vzdiguje zoper božjo voljo? Tudi sem rekel, da še nikoli nisem bil nesrečen. Zakaj pa ne? Vsi ljudje, pravijo, da so srečni takrat, kadar jim gre vse po volji, tako, da si ne morejo želeči boljšega. Jaz pa imam zmeraj to srečo. Naj se vam nikar ne zdi to čudno, saj veste, da se ne zgodi nič, česar bi Bog ne hotel; pa tudi to veste, da je za nas najboljše ravno to, ker Bog hoče."

Čudeč se taki modrosti preprostega reveža, povpraša Taolar, kako mu je bilo mogoče dospeti do take sreče? "Tako, da z Bogom živim kakor otrok z najboljšim očetom," je odgovor. "Nikdar ne pozabim, da ta najmodrejši in najmogočnejši oče pač dobro ve, kaj najbolje hasne njegovim otrokom, in da jim vselej da ravno to. Naj bode pa to, kar se zgodi, naši naravi prijetno ali neprijetno, naj bo sladko ali grenko, zdravju ugodno ali neugodno, jaz sprejemem in sem prepričan, da v tem trenutku je ravno to najboljše zame, ter sem tako zadovoljen, da bi me ne mogla bolj zadovoljiti nobena druga reč. Po tej poti sem dospel do popolne sreče in za vse brez izjeme hvalim ljubega Boga."

Pogovor je še dalje trajal, a za naš namen je že to, kar smo slišali iz ust ubogega reveža, dovolj nauka za uspešno kovanje naše sreče. Skušajmo tudi mi po zgledu Marijinem v vseh okoliščinah našega življenja govoriti: "Glej dekla, glej služabnik Gospodov sem, naj se mi zgodi po njegovi besedi!"

(Dalje prih.)

Kaj pravi znanost k čudežem?

Prof. Francišek Pengov.

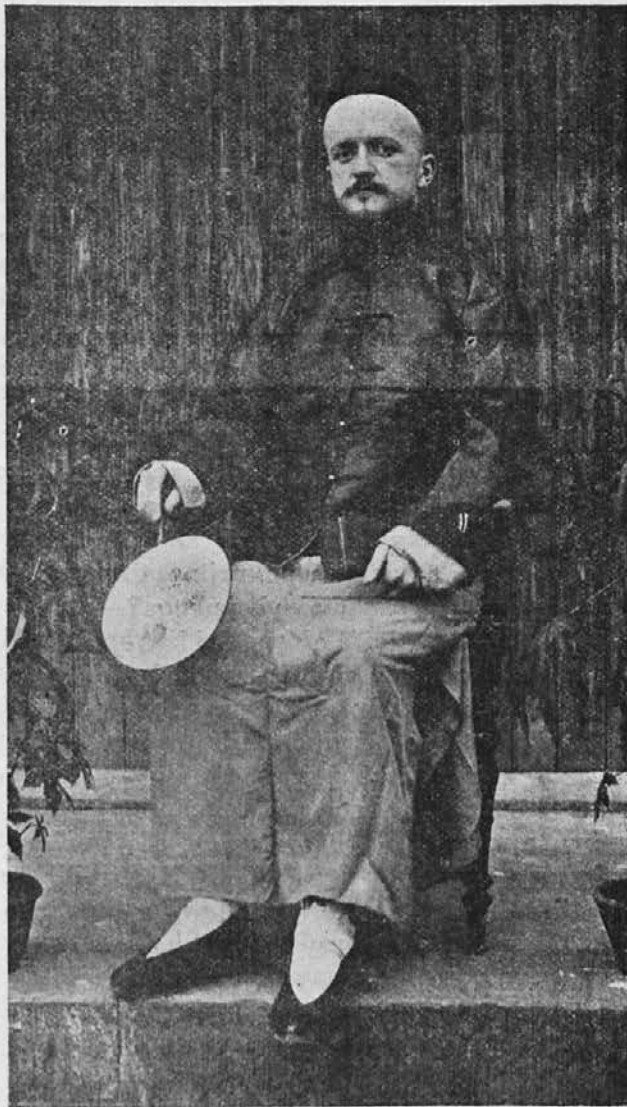
ČUDEŽIH, ki nam jih opisuje sv. pisma, hočemo spregovoriti. Najpreje moramo odgovoriti na vprašanje: Kaj pa je prav za prav čudež? Odgovor se glasi: Čudež je dogodek, ki nasprotuje našim dosedanjim izkušnjam in znanosti. — V Koroščevi ulici v Mariboru je pal majhen dečko iz tretjega nadstropja na cesto; ko ga pobere prestrašena mati in preišče zdravnik, ne najde na njem nobene poškodbe. Časopisi so pisali, "da je smatrati naravnost za čudež dejstvo, da je bil fantiček popolnoma nepoškodovan." Hoteli so reči: Kakor daleč uči človeška izkušnja, ima padec iz take višine za posledico vselej smrt ali pa vsaj nevarno oškodovanje telesa.

Če bi brali v povesti o stari slovenski mamici, ki je hodila vsak večer ob devetih pred svojo kočico ob vznožju Šmarne gore pri Ljubljani, da bi se pogovarjala s sinom v daljni Ameriki, bi rekli: To je izmišljeno, kaj takega ni mogoče, to bi bil čudež. — Toda morda že čez par kratkih let porečeš: To ni nič posebnega, je pač brezžična telefonija! Marsikaj, kar so imeli naši predniki za čudež, je danes za nas vsakdanja stvar; zato moramo biti mi, moderni ljudje, zelo previdni, kadar izgovarjamo stavek: Kaj takega ni mogoče. Saj živimo, rekel bi, v stoletju neomejenih možnosti. Spoznali smo raznovrstne sile in faktorje, o katerih se prednamcem še ni sanjalo. — In vendar, kako neizmerno mnogo je še reči, ki jih ne vemo! Kakšno omamno veselje je zavladelo pred 50 leti v znanosti, ko so odkrili stanice in bakterije! Zdravnikom se je zdelo, kakor da jim je pala mrena iz oči. A danes — kako so se iztreznili! V preprosti, mali stanici so morali spoznati naravnost čudovit ustroj, za kojega popolno umevanje jim nedostaja potrebnih zmognosti. Povsodi v medicini in naravoznanstvu vse polno novih problemov, novih ugank. Naše znanje se je pomnožilo, zato pa tudi utrdilo prepričanje: Čim več kdo ve, toliko jasneje vidi, da ničesar ne ve.

Zato je pa toliko bolj čudno, če se obnašajo nekateri zastopniki moderne znanosti, kakor da bi zanje ne bilo nobene zastavice več, kakor bi bili premierili s svojim razumom vsemir po vsej dolžini in širini in globočini. Nepošteno je zato tudi, če trdijo: Čudežev ni! Odkodi pa to vedo? Tako bi mogel in smel govoriti samo tisti, ki bi natančno poznal vse zakone vsemirja po njihovih vzrokih in medsebojnih zvezah. Pa kje imate takega človeka? Ni ga!

Čudeži pa so! Da so možni, bomo skušali dokazati iz naravoslovskega stališča. Sv. pismo nam poroča o nešteti čudežih: kako so šli Izraelci skozi

Rdeče morje, kako se je na bučanje njihovih trobent porušilo mestno obzidje jerihuntsko, kako je skozi mnogo let deževala mana izpod neba, kako so nosili krokarju preroku Eliji kruha in mesa ob potoku Krit; poroča nam o Danielu med lačnimi levi, o preroku Joni v ribjem trebuhu, o Lotovi ženi izpremenjeni v steber, o Ananiji in Safiri, ki umrjeta na Petrovo besedo hipne smrti, o Jozvetu, ki ustavi sonce

† Very Rev. Engelhard Avbelj, O.F.M.,
kitajski misijonar.

na nebu, o Jezusovem vstajenju in vnebohodu, o številnih obuditvah mrličev itd. itd.

Kot katoličani verujemo v čudeže, ki jih je izvršil Jezus, ko je bival na zemlji in ki so zgodovinsko tako nepobitno dokazani kot malokatera druga zgodovinska dejstva. Čudeži so nam katoličanom tudi eden glavnih prič in dokazov, da je Marijin sin tudi

pravi, resnični Bog. In ker je ta naš Bog potrdil sv. pismo stare zaveze kot svoje razodetje, zato verujemo tudi v čudeže, ki nam jih poroča to razodetje.

A tukaj ne razmišljamo o čudežih iz stališča kristjana, ampak kot naravoslovci, pa če bi bili tudi brez vsakega verskega prepričanja in trdimo: Noben naravoslovec odkritega značaja ne more zanikati čudežev!

In vendar tolikrat slišiš: Čudežev ni, niso mogoči. Kdo pa trdi to in skuša neštetim ugrabiti časno in večno srečo? Kajti, če so svetopisemski čudeži laž, potem tudi ostali nauki sv. pisma niso resnični, potem nima nobene vrednosti največja knjiga sveta, ki hrani božjo besedo; potem velja beseda velikega apostola Pavla: "Če pa Kristus ni vstal . . . je prazna vsa naša vera." — Na visokem tronu prešerno sedi moderna gospa Znanost in kliče na vse štiri vetrove: Čudežev ni, prav za gotovo je dokazano, da jih ni. Norec, kdor veruje vanje! — In mnogi poslušajo to golčanje — in mu verjamejo — in izgube svojo vero in svojega Boga. Učenjaki morajo to vedeti, menijo nesrečniki; saj znanost vse ve.

Oj kakšna zmota, kako blazna prevara in laž! Znanost da vse ve? Cela gromada je vprašanj, na katera skomizga le z rameni in ne ve odgovora. Čemu smo na svetu? Kaj je življenje? Kako mi razložiš smoternost v naravi? Kdo je iznašel kristalne like? Kaj je elektrika? Zakaj cvete vijolica modro, lilija belo? Kako more ohraniti ena stanica možganov v sebi sliko lepe pokrajine, druga pa vonjavo rožnega cvetja? Odkodi je snov? Koliko je stara? Kako mi razložiš glasno pridigo moje vesti? Kako to, da ima reven sin galilejske device in rejenec tesarja Jožefa tako mogočen vpliv še danes v 20. stoletju? itd. — Znanost odgovarja: Tega ne vem. In ta znanost, ki ne ve, odkodi smo ljudje in kam da jadramo, si drzne nam oznanjati: Čudežev ni in jih ne more biti! Prava učenost dela človeka skromnega, ponižnega in v vseh časih so bili pravi učenjaki tudi ponižni. Če mnogi moderni izobraženi ljudje v čudeže ne verujejo in jih tajajo, temu ni krivo njihovo notranje prepričanje, ampak le njihova volja. "Nočemo, da bi ta gospodoval nad nami!" je njihovo geslo. Dobro se namreč zavedajo: Če so resnični čudeži, je resnično tudi sv. pismo sploh, je resnično krščanstvo in resnično vse, kar uči o vsemogočnem Bogu, o grehu in o večnem povračilu. A ta misel je zanje neprijetna, jim je neznosna.

Prava omika in znanost celo olajšuje vero v čudeže. Odpira namreč na stežaj človeško oko za veličino Stvarnikovo, za njegovo neskončno modrost in moč; kako bi ne mogel On, ki je ustvaril taka čuda, posegati tudi še dandanes čudežno v delo svojih rok? In čim globlje kdo prodre v kako specialno stroko, pa naj bo to zoologija ali botanika, fizika ali kemija, zvezdoznanstvo ali kaj drugega, toliko bolj

navdušeno se pridruži psalmistovi hvalnici: "Gospod, kako velika so Tvoja dela, kako globoke Tvoje misli!" Marsikdo, ki proučuje anatomijo in fiziologijo človeškega telesa, se čudom čudi tej umetnosti in prešinja ga velespoštovanje pred Bogom, če pa tega ne pozna, pa vsaj spoštovanje pred "materjo naravo". Toda če ga vprašaš, odkod je vzela ta narava svojo modrost, ti ostane odgovor na dolgu.

Vzemimo par zgledov iz človeške somatologije in primerjajmo jih s čudeži v sv. pismu. Morebiti bo marsikateri naših cenjenih čitateljev prišel do spoznanja: Zares, naš Stvarnik je Bog, ki dela čudeže! Morda bo spoznal ta ali oni, ki so se mu zdeli nekateri svetopisemski čudeži manj verjetni, da nosi v svojem lastnem telesu polno čudes seboj. Kakor hitro pa spoznamo, da ne moremo umeti niti lastnega telesa, četudi resnično biva in živi, potem tudi "ne-umevanje" ne more biti več zadostni vzrok, da bi še kdaj zadvomili o kakem svetopisemskem čudežu.

Premislimo n. pr. gospodarstvo toplote v našem telesu. V šoli smo se učili: Toplina človeške krvi znaša 37 st. C. In dalje nismo premišljevali o tem. A danes postojmo za hipec pri teh 37 stopnjah! Le malce pomisli: Ali mar ni čudovito, da imajo vsi ljudje vseh časov, poleti in pozimi eno in isto temperaturo? Afričan kakor Eskimovec, rdečkožci kot belokožci, vsi imajo enako telesno toplino. Naj bo zunaj mraza 30 stop. Č pod ničlo, ali pa vročine 30 stop. C nad ničlo, toplomer pod golo pazduho ti kaže vedno 36—37 stopinj. Kje dobite še na svetu peč, ki bi se uravnavala sama s toliko natančnostjo? Peč, ki bi takoj pridušila ogenj, čim postane zunaj malce topleje, pa tudi krepkeje zažarela, kakor hitro pade vnanja temperatura? Človeško telo je regulacijska peč naravnost čudovite eksaktnosti, bi rekel inženir. Peč je telo, kajti v njem gori, se vrši okisanje snovi neprestano, četudi ni videti ognja; regulacijske je ta peč, kajti v podaljšanem mozgu je središče, centrala, odkoder se uravnavajo toplotne razmere telesa. V tej centrali delajo noč in dan in nadzorujejo temperaturo človeškega organizma. Od vseh telesnih pokrajin (organov) se stekajo tja potom živčnih niti poročila o sodobnih toplotnih razmerah in noč in dan brzijo odtodi depeše proti srcu, pljučam, krvnim žilam in drugim organom ter jim prinašajo povelja in navodila. Kjer namreč sodeluje toliko činiteljev pri proizvajanju gorkote, je nujno potrebno enotno vodstvo, da se doseže enakomerna toplota.

Deček se poda na pot v šolo, ki je oddaljena pol ure od doma. Mrzlo mu zabrije ledeni januarski veter v obleko in kot blisk odnese toploto, ki jo je bilo nakopičilo tamkaj dobro zakurjeno telo. Do kože vdere silni mraz in topla kri, ki pretaka v tisoč studenčkah in cevkah kože, se na potu po površini

telesa shladi za 2 stopinji. Toda že v naslednjem trenutku splavajo kaplje krvi, ki so se bile v nosni konici ali v uhljih ohladile, po velikih vratnih privodnicah v globine oprsja, v srce in pljuča in urno dobijo v ondotni parni kopelji zopet nazaj izgubljen gorkoto. Toda teh kapelj, ki se mrzle vračajo iz telesnega površja v srce, je mnogo in ko bi se vršilo to segrevanje le 10 minut, bi že znatno pala temperatura vsega telesa. A bodi brez skrbi! Že davno ve toplotno središče za to nevarnost in je ukrenilo že tudi vse potrebno, da jo odvrne. Vse krvne žilice v koži so dobile brzoglasen poziv: "Skrčite se!" In tihoči finih prožnih vlakenc, ki so pripete obročkasto na krvne žile, so čuli povelje in se takoj skrčili, ž njim pa tudi vse žilice. In dobro je to za dečka in vsakega človeka v njegovem položaju. Kajti zdaj kroži večina krvi v topli, varni notranjščini telesa in le tenki vrelci se še pretakajo po kožnih žilah, ki učinkuje kot hladilnik. Tako se je zmanjšala izguba toplote. Pa tudi to bi trajno ne zadoščalo, proces telesnega ohlajenja bi se pač podaljšal, a ne preprečil. Zato treba še nekaj ukreniti, da se poveča proizvodnjo gorkote. Tudi za to je že poskrbela naša centrala. Številni laboratoriji, v katerih se kemijsko presnavlja in izgoreva povžita hrana, so dobili naročilo, naj delujejo intenzivneje, krepkeje. In evo vam! Urneje in bolj energično se zasučejo kolese v kemijski delavnici in že v preteku ene minute se dvigne temperatura za tiste 3 desetinke stopinje, ki so se bile prej izgubile.

In vse to se izvrši, ne da bi naš dečko le količkaj slutil o tem, kajti — hvala Bogu! — da je delovanje toplotnega središča popolnoma neodvisno od naše volje. Hvala Bogu! — pravim; kajti kakšni reveži bi bili mi ljudje, če bi morali tudi še na to reč misliti in za njo skrbeti. Zato slavimo Stvarnika polni hvaležnosti, da je napravil ta važni stroj in delovanje našega telesa popolnoma avtomatično, da se more naš duh udeleževati toliko prosteje in neoviran na drugih poljih.

A vrnimo se nazaj k svojemu šolarčku! Kmalu opazimo, kako hiti tudi njegov razum samohotno na pomoč toplotnemu središču. V skorji velikih možganov, kjer ima zavest svojo stolico, je dospela po občutnih živcih novica, da preti telesu nevarnost, da zmrzne. In deček stori tisto, kar je iz pouka v šoli, pa tudi iz lastne izkušnje spoznal za izborno sredstvo proti zmrznenju: prične se živahneje gibati. Kučmo si potisne tesneje na glavo, stisne roki v pest in se spusti po cesti v dir kot mlado žrebe. Višje zaplami plamen kemijskih procesov v telesu, hitreje se pretaka kri po žilah in v kratkem času je produkcija gorkote tako velika, da je treba oddati nje-no preobilico.

Lahko si mislite, kako se to izvrši. "Razširite se!" zagrmí povelje krvnim žilam v koži iz centrale, in v naslednjem hipcu se že izpremeni doslej blede, modrikasta koža v krasno rubinsko zdravo rdečico.

(Konec prih.)

P. Aleksander Urankar:

Za može in žene.

1. ČEMU PLOT IN PLANKA KRALJU?

EDEN najlepših parkov v Chicagi je Lincoln park in v New Yorku Bronx park. Vedno sta polna obiskovalcev, tujih in domačih. Pa romajo procesije ljudi iz ceste v cesto, iz enega kraja v drugega. Dočim po drugih parkih mirujejo po klopeh, v teh dveh parkih zmiraj romajo, kakor da bi sploh ne imeli zelene trate, kamor bi legli, kakor da bi ne imeli sedeža, kamor bi sedli . . .

Počemu le romajo in si ne dajo miru te procesije ljudi? Veš, v teh dveh parkih si človek lahko ogleda vse živali stvarstva. V teh dveh parkih se lahko človek potrka po prsih, če drugje ne, in reče: Ej, pa le nisem za en sam ubog krajcar v božjih očeh: Glejte, postavil me je — človeka — na najvišjo prečko lestve življenja . . .

Ko tako hodiš po teh dveh parkih od zverinjaka do zverinjaka, se ti skoraj smilijo vse te živali za

železno ograjo. Brez prostosti so, vse dni zaprte in nikamor ne morejo. Naravnost presune te pa, ko stojiš pred kraljem puščave, pred levom. Ponos mu vidiš v očeh in moč ima v vsem telesu, da bi lahko zlomil in zvil desetkrat močnejšo ograjo, pa mirno stoji za temi železnimi paličicami ujet in zaprt. Nikdar ne bo več užival svobode gozdov in puščav, nikdar ne bo več zrl v široko, prosto nebo, nikdar ne bo več klical v svet klic moči in sile . . . Pa bi si tako lahko pomagal . . .

Ena, dve, tri, štiri; ena, dve, tri štiri . . . Maha iz kota v kot, pogleda časih v svobodo, prime se trdih ograj in maha naprej: Ena, dve, tri, štiri . . .

Kdo?

Človek. — Lev: s ponosom v očeh in močjo v telesu in duši. Pa je zaklenjen, zaprt in ujet. — Pa bi si tako lahko pomagal . . .

Kam vendar. kako misliš, ti, ki pišeš te besede?

Ne mislim jaz tako. Tako mislijo vsi oni, ki so jim zapovedi božje neusmiljene ograje, ki zapirajo pot v prostost neba in življenja. Tako mislijo vsi oni, ki kličejo v svet s hujskajočo besedo. Čemu plot in planka kralju vesoljstva? Čemu postava, veriga človeškim rokam, čemu okovje svobodi naši?

Čas je, da si odgovorimo na vprašanje, ki je na jeziku mnogim: Čemu postava? . . .

V srca nam jo je pisal Bog, začrtal jo je v tablo našega mesa s svojim svetim dletom. Ali jo je zapisal kakor piše gospodar svojemu sužnju besedo odvisnosti in suženjstva na čelu? Ali jo je zapisal zato, da bi nam bila v rešenje, kakor Cerkev uči?

Nikdar in nikoli nam je ni dal Bog postave, da bi nam bila napoti kakor težak kamen, ki bi se venomer obenj spodtikali in polubljali cestno blato v zavesti svoje nezmožnosti, nikdar in nikoli nam je ni dal, postave, da bi nam bile škarje, ki strižejo peruti razuma in proste volje, nikdar nam je ni dal postave, da bi nam bila kakor vrv na nogi ujetega sokola. Privezan je na dvorišču lovca in ne more več v višave. Taki privezani sokoli naj bi bili? Privezani na dvorišče sveta z vrvjo deseterih zapovedi? In privezal naj bi nas bil Bog? O človek, kako si majhen v svojih mislih o velikem Bogu! Ali nam je dal Bog ponosne oči zato, da bi se te oči samo po zemlji pasle, ali mu je dal duha, da bi bil privezan na grudo solzne doline?

Kakor nam je dal oči, da bi nam bile luč k lepemu cilju, kakor nam je dal duha, da se na njegovih perutih dvignemo Bogu naproti, tako so tudi božje zapovedi svetilniki ob cesti življenja, svetilniki, ki kažejo domov tja za gore in vode sveta, v nebo . . . Svetilniki. Nad našimi velemesti se vsako noč vije svetla luč v kolobarju. Ta luč je namenjena zrakoplovcem, ki iščejo v nočeh svojo smer. Postava božja je tak svetel žarek, ki se vije nad velemestom življenja v temno noč pokvarjenosti in strasti in kaže, kod in kam gre cesta do božjega Srca . . .

N. pr.: Vseposvobod se režijo po cestah življenja bogovi — hudički in kličejo: le vkup, le vkup, uboga gmajna! Tukaj imaš žakeljček denarja! . . . Tukaj cukerkica naslade, glej, glej, tukaj se toči medica časti in vino slave! Z neba pa se privije svetel žarek luči božje, prve zapovedi, in v dušo te zapeče: "Veruj v enega Boga, ne žrtvuj bogovom sveta."

Drugikrat ti zopet piskerček telesa prekipi v jezi, da pokrov miru zleti visoko v zrak nevolje, jeze in hude kletve. Vest te prehití: "Ne imenuj po nemarnem božjega imena!" Pa se hitro poskrijejo vsi hudički in svetniki, ki so ti bili že na jeziku . . .

Zvonovi zvonijo in k maši budiijo, k posvečevanju nedelje. Ej, pa je tako sladko zaspati mašo. Z zvončkom ti zapoje še v duši zvonček postave božje: "Posvečuj praznike!" Pokoren boš temu zvončku in prebil Gospodov dan, kakor se spodobi katoličanu, v pokoju in molitvi . . .

In tako naprej, vse črke postave božje so žarki božje svobode, ki se razodeva v lepem in čistem življenju, ne pa v uživanju, krokanju in nepoštenosti. . . .

Krona vesoljstva je človek, da. Bog je hotel, da se ta krona sveti v soncu prostosti in življenja, da živi, živi . . . Ali je to življenje prostosti kot ga hočejo svobodnjaki sveta? Da bomo lezli kakor kače na svojem trebuhu, s strupom sovraštva v sebi, s pohuljenim hinavstvom v sreču in neodkritostjo in lažjo? Da bomo nosili okoli bolezen slabega zgleda, kakor nosijo muhe vsenaokrog smrad in grdobijo z naših elij? . . .

To, to je življenje ujetega leva, ki maha s kota v kot: Ena, dve, tri, štiri . . .

Kaj ne, katoliški možje in krščanske žene, nam se hoče svobode, ki nas dviga in nosi Bogu naproti, ne maramo pa svobode, ki tlači, tare in teži v zemljo . . .

Postava božja je pismo neba, kjer nam je zajamčena svoboda večnosti . . .

2. ZLATA KNJIGA.

I ga društva, ki bi ne imelo svojega pravilnika, ni je organizacije, ki bi ne imela svojih smernic. Ti, ki si organiziran v tem ali onem udruženju, naj bo cerkvenem ali podpornem, vprašam te: na kaj polaga vsako društvo glavno važnost? Glavno važnost polaga na temelj svoj. Ta temelj je ravno pravilnik društva. . . .

Pred leti je izdala Zveza orlov — slovenskih katoliških telovadcev — svoj pravilnik. Zlato knjigo jo je imenovala. Knjiga podaja smernice katoliškega orlovstva, ki je duh katoliške Cerkve same. Zlata knjiga. — Ali bi ne mogla enako vsaka organizacija imenovati svoj pravilnik, Zlato knjigo društva. Če so seveda ta pravila v skladu z božjim redom in redom npravnosti? Zlata knjiga, ki daje moči in rasti tako celotnemu udruženju kakor posameznemu članu . . .

Glejte, mi vsi, kar nas je Kristusovih bratov in sestra, smo člani velike in božje organizacije. Člani smo ene, svete, katoliške in apostolske Cerkve. S ponosom se imenujemo brate in sestre v veri. Kako je pa z našo Zlato knjigo?

Zlata knjiga naše organizacije, organizacije Kristusove, je katekizem. Že se ti je namrdnil obraz: O, katekizem. Ta prevelika pokora šolskih dni, še sedaj mi telo živo čuti težke trenutke, ki nam jih je prinesel katekizem. Katekizem je nosil s seboj jok in solze, jezo in palico učiteljev, nazadnje je pa prinesel še maščevavno misel: Takoj, ko si otresem prah šole od svojih nog, bom vrgel med staro šaro knjigo gorja in zla . . .

Knjiga gorja in težkih mladostnih spominov. Da, to je marsikomu knjiga božja, Zlata knjiga Cerkve.

Veriga, ki je vezala mladost in lepe dni življenske zarje na trdo suženjsko klop šole in v mračnost domače sobe. Zunaj je pela svoboda in sonce je sijalo in tičke so prepevale in veselje je vladalo, v sobi pa je sedel Janezek in se je ubijal s težkimi stavki in mučil s trdimi besedami . . . O ta katekizem. Ta krščanski nauk . . .

Toda vedi, človek božji:

Ko si bil otrok, si mislil otroško in čutil otroško; sedaj si dorastel v polnost in razum odraslega, misliti moraš, kakor mislijo odrasli in razumni. Zavedaj se resnice: kar ti je katekizem — beseda božja, to ti je Cerkev in njen nauk. Če ti je katekizem knjiga zla, ti je Cerkev s svojim naukom gorje; če ti je katekizem Zlata knjiga, ti bo Cerkev zakladnica milosti božje. Zakaj, katekizem je žitnica božja, kjer je spravljeno vse žitno zrno verskega nauka in verskega življenja.

Današnjemu svetu je krščanski nauk — nauk mračnjaštva, zato je tudi nevednost o Bogu tako velika in vera v Boga tako majhna. Časih je kazal termometer verskega življenja 80 stopinj gorečnosti. danes kaže samo 40 stopinj, je torej samo še 40 do ničle . . . Časih je luč Resnice živahno gorela, danes v premnogih srcih samo še medlo brli, v premnogih srcih je pa sploh ugasnila, samo smrad pogorelega olja še gori, da je v njih še pred kratkim gorela luč Kristusova . . .

V Bogoljubu, verskem glasniku v Ljubljani, smo zadnji mesec brali čedne zgodbe o takih srcih, kjer ne gori več luč vere . . .

O duhovniku misijonarju, ki se je peljal v družbi rudarja. Pogovarjala sta se o tem in onem, nazadnje vpraša duhovnik rudarja, če ve, kdo je bil Kristus. Rudar je odgovoril: "Žalibog, nisem še delal v njegovi jami! . . ."

In o duhovniku, ki je šel sprevideti starega moža. Ko ga je lepo pripravil na prejem sv. zakramentov, ga vpraša: "Kdo je pričujoč pod podobo kruha?" Bolnik je plašno odgovoril: "Morebiti sv. Jožef?"

In še tretji zgled, ki sem ga doživel sam. Vprašali so fanta: "Koliko je deset božjih zapovedi?" Povedali so mu že v vprašanju popolnoma jasno, koliko jih je. Pa je odvrnil: Dve sta božji zapovedi! — Kateri? Po daljšem premisleku se je odrezal: Sv. krst in sv. zakon. In fant je bil katoličan . . .

Koliko je takih Janezov-nevednežev in Mick-nevednic! Koliko jih je tudi v katoliškem taboru, ki jim je prav zapisal ljubljanski govornik Dr. Opeka v svoji knjigi "Brez vere": "Krščanski nauk jim je kakor podoba, na kateri je polno lisastih madežev, kakor soha, kateri so odbiti nos, ušesa, roke, noge; kakor knjiga, iz katere so iztrgani številni listi in v svoji glavi imajo namesto vzvišenih naukov Kristusovih le pohabljenе spake in strahove, bodisi, da so si jih ustvarili sami, ali so jim jih ustvarili drugi..."

Ali ni tem predvsem in še nam drugim katekizem in krščanski nauk krvava potreba?

"Katekizem bo rešil človeštvo," je rekel некоč veliki imperator Napoleon. Kakor ne pristojajo ravno njegovim ustom te besede, saj sam ni priznaval verskih načel, resnična so. Edino verska načela morejo preobraziti svet. Na podlagi verskih naukov Kristusovih in naukih Cerkve bo svet dosegel, po čemer kriči iz dneva v dan: "Boljše dni in zlate čase." Nauki Kristusovi in nauki Cerkve so pa obseženi v katekizmu. Katekizem bo torej rešil človeštvo. — Katekizem, ki je pisana beseda božja . . .

Kakor je v vsakem društvu pravilnik temelj vsemu društvu življenju, tako mora biti katekizem temelj cerkvenemu življenju. Vsak katoličan bi moral biti dobro poučen v osnovnih naukih vere. Vsak katoličan bi moral znati abecedo božjo. Kaj ne, da bi nas bilo sram, če bi danes, v stoletju izobrazbe in kulture, ne znali pisati in brati? Kdor ne pozna temeljnih verskih resnic, ta je analfabet Kristusovega kraljestva. Analfabet pravijo onim, ki še brati in pisati ne znajo. Država, ki ima velika takih stricev, ni prav nič v spoštovanju pri drugih državah. Ali ne delamo sramote Cerkvi, če se prav nič ne pobrigamo, da bi se priučili abecede božje?

V stari domovini sedaj lahko večkrat vidiš macedonske vojake iz južne Srbije, kako marširajo v šolo. Namesto puške in bajoneta, imajo tablice pod pazduho, tablice z gobo. Vsaki dan korakajo v šolo, kjer se uče abecede in pisanja. Otroci pa za njimi, z zasmehom v očeh: Hej, veliki vojaki, pa trgajo hlače po šolskih klopek.

Tako-le, kakor ti-le vojaki, bo marsikateremu treba zopet v šolo k otrokom. "Pa je katekizem vendar za šolsko deco. V malem prstu sem ga imel, ko sem bil šolar." Da, res je v malem prstu si ga imel, toda danes ga tudi v glavi ni več. In še takrat, ko si bil šolar, si ga imel samo v prstu, ne pa v glavi in duši. Ali ni tako? Koliko si pa razumel takrat osnovne nauke o Bogu in Cerkvi in njeni postavi? In če si bil tako brihtne glavice, da si razumel, ali ti ni marsikaj izpadlo tekom let? Saj veš, kaj je človeški spomin? Rešeto. Luknjice so res poredkoma posejane v njem, posejane pa so in marsikaj zleze skoz nje . . . Krščanski nauk pa je tako svet in katekizem je tako potreben našemu življenju, da bi ne smelo ne eno zlato zrnice te božje žitnice skozi rešeto spomina . . .

Zato, dajmo, posvetimo od časa do časa nekaj trenutkov Zlati knjigi naše velike organizacije Cerkve. K besedi božji v cerkev. Saj so povečini cerkveni govori besede katekizma. Da bomo bolj in bolj rasli v polnost Kristusovih mož in žena in kedaj dorasli v katoličane, ki jim je pravilnik Cerkve tudi v duši in življenju . . .

GLASOVI

od
Marije Pomagaj
P. Benigen.

Zgodovinski dan.

Lahko rečem, da je bil za ameriške Brezje in za ves naš komisarijat 23. dan septembra zgodovinski dan. Nanj se bodo spominjali še v poznih časih. Naj bo vsaj ob kratkem popisan v Glasovih za prihodnost.

Ta dan, 23. sept., je bila 17. nedelja po binkošti, se je pričel novicijat na ameriških Brezjah. Štirje naši kandidati so bili sprejeti v red Manjših Bratov sv. Frančiška ter nastopili kot kleriki-novinci svoj novicijat ali leto poskušnje. Tega še nismo imeli dosedaj na ameriških Brezjah; dasi se je pogosto govorilo, da bi bilo najbolje začeti svoj novicijat pri Mariji Pomagaj.

Od besed in načrtov je prišlo dejanje. In to naenkrat in nepričakovano.

Že je bilo povedano v zadnjih "Glasovih", zakaj smo ga morali pričeti. Kako smo hiteli z delom za novicijat in kakšne so cerkvene postave glede novicijata. Najbolj važno, hkrati pa najtežje je bilo dobiti pravočasno dovoljenje Svete Stolice za novicijat. Iz raznih in nujnih razlogov smo želeli, da bi se vršila preobleka štirih kandidatov dne 3. septembra, na Labor Day. Tedaj je imel napraviti slovesne obljube naš klerik fr. Jožef N. Čagran. Ni bilo pa mogoče jih preobleči ta dan, ker še ni dospelo dovoljenje iz Rima. Zvršila se je samo svečanost slovesne obljube ob izredno veliki udeležbi naših rojakov; preobleko smo pa odložili, kar je bilo vsem, zlasti novincem, zelo težko. Postave o novicijatu so nam-

reč jako stroge, neizprosne. In to hudo poizkušnjo so prestali vdanost.

Dne 20. sept. smo pa prejeli pismo od našega vrhovnega predstojništva iz Rima, s katerim se dovoljuje novicijat na ameriških Brezjah. Koliko veselje je zavladalo v samostanu — posebno med kandidati — ko so slišali to veselo novico! Hitro smo določili skupno dan preobleke. Ker je bilo vse drugo pripravljeno po postavah, smo sklenili, da bodo kandidati preoblečeni prvo nedeljo, to je 23. sept., in sprejeti v naš red, saj so tako dolgo in željno pričakovali tega dneva.

Za ta zgodovinski naš dan smo povabili naše rojake, ki so se v lepem številu odzvali, da bi bili priča tega pomenljivega dogodka in napredka na ameriških Brezjah. Cerkev in oltarje je p. Alfonz prav okusno okrasil z zelenjem in cvetlicami, kar je posebno povzdignilo tako težko pričakovano slovesnost.

Poseben je bil za to svečanost tudi pevski zbor: častite slovenske šolske sestre z asiškega grička in Jolieta ter naš misijonar p. Odilo. Za njih krasno petje in vso požrtvovalnost naj jim bode obilni plačnik sv. naš oče Frančišek!

Ob 10. je bila slovesna sv. maša, pri kateri sta azistirala pater gvardijan John in pater Blanko. Med sv. mašo so kandidati prejeli sv. obhajilo.

Po dokončani sv. maši je p. Odilo pripeljal kandidate pred oltar k celebrantu, ki jih je sedeč na stolu vprašal: Predragi sinovi, kaj želite? Kandidatje so kleče

odgovorili: Častiti oče, iz ljubezni do Boga, preblazene Device Marije, našega očeta sv. Frančiška in vseh svetnikov, vas prosimo, da bi nam dali obleko serafinskega reda, da bomo delali pokoro, svoje življenje izboljševali in Bogu zvesto služili do smrti.

Nato je mašnik odgovoril: Bogu hvala — in imel kratek nagovor kandidatom ter navzočim vernikom.

Potem se je izvršil pomenljivi obred preobleke štirih kandidatov, ki so naslednji: John Petrič, zdaj frater Pius; Mihael Estok, fr. Gabriel; Frančišek Marinšek, fr. Marčel, in Alojzij Heinricher, fr. Gaudencij. Ti so naši prvi novinci na ameriških Brezjah, naj jim da Gospod mir in stanovitnost, kakor so jim po preobleki govorili sobratje. — S tem dnem je bil kanonično ustanovljen novicijat pri Mariji Pomagaj na ameriških Brezjah in zato je zgodovinski dan. Naj bi vsako leto bilo preoblečenih več mladeničev in sprejetih v novicijat, da se bodo pripravljali za vzvišeni duhovski stan v našem redu in vodili ljudi k Bogu po Mariji!

K naši prvi slovesnosti preobleke je prišel iz Chicage tudi p. Anzelm, župnik pri sv. Štefanu in je koncem redovne svečanosti poročil svoja župljana Mr. J. Omana in Mrs. N. Piber, katera naj spremlja božji blagoslov.

Dijaki našega komisarijata.

Naših dijakov v kolegiju sv. Jožefa, Hinsdale, Ill., Mayslake, je to šolsko leto enajst, eden pa je v kolegiju sv. Jožefa v Callicoo-

nu, N. Y. Naša poglavitna skrb je vzgojiti kolikor mogoče veliko dobrih in vnetih mašnikov v našem komisarijatu, ki bodo enkrat delali med našimi rojaki v Ameriki, pa tudi šli kot misijonarji izpreobračati nevernike. Že zdaj prosijo nas višji predstojniki, da bi poslali vsaj dva patra v misijone na Kitajsko. Ni mogoče ustreči njih želji, ker jih nimamo na razpolago, komaj izhajamo sami. Kako nujno je torej potrebno, da bi čimprej vzgojili več mašnikov, tako bi se jih moglo več posvetiti misijonskemu poklicu. Iz tega pa tudi spoznate, dragi bravci Ave Marije, kako zaslužno in ljubo Bogu je podpirati dijake, ki žele postati mašniki. — Vedno še velja beseda Zveličarjeva: "Žetev je velika, delavcev pa malo."

Iz Indije piše nek misijonar: "Pošljite mi pol milijona mašnikov in vam obljubim, da bom takoj našel za nje obilno dela." In drugi: "Iz ljubezni do Boga, pridite k nam. Na milijone ljudi sem naletel tu v Afriki, ki bi vsi radi postali dobri in srečni kristjani, ko bi le mogli slišati nauke Zveličarjeve." In misijonar iz Kitajske piše: "Deset tisoč katehumenov (to so oni pogani, ki se na prejem sv. krsta pripravljajo) je v mojem okraju. Jutri bi jih bilo sto tisoč, ko bi imeli zadosti misijonarjev in nun, ki bi jih učili sveto vero." Kako nujna je potreba vzgojiti kolikor moč veliko dobrih in požrtvovalnih mašnikov! Še je 995 milijonov poganov na svetu, na vsakih 13 ljudi pride 8 poganov. Samo sveta naša vera jih more zveličati. Kako pa naj spoznajo ti pogani pravo vero, ako jih nihče ne pouči? Kdo pa gre med nje, kdo se žrtvuje za nje? Edinole misijonar, ki iz ljubezni do Boga zapusti svojo domovino in ne zmenec se za vse težave in napore, gre k nevernikom v daljne dežele, da jih uči sveto vero, krsti in vodi po poti zveličanja. Toda za toliko žetev je

premalo delavcev. Treba jih je vzgojiti. K temu naj pomagajo verniki najprej z molitvijo, kakor govori naš božji Zveličar: "Prosite Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev." Torej moliti je treba, da obudi Bog poklic v nadebudnih mladeničih za duhovski stan. Drugo pa je, da jih podpirajo gmotno in zlasti, da podpirajo kolegije, kjer se mladeniči vzgajajo za duhovski stan. Kakor je naš Zveličar izbral uboge ribiče za svoje apostole, tako je še zdaj največ ubogih mladeničev poklicanih v duhovski stan. Za nje naj poskrbe verniki in jim omogočijo vzgojo, da morejo doseči svoj vzvišeni stan. Pač se ne more bolje obrniti denar, ki bi donasal več blagoslova, kot za vzgojo duhovskega naraščaja. Z veseljem moram omeniti, če smo dosedaj v našem malem in mladem komisarijatu mogli že toliko mladeničev vzgojiti, da so že postali mašniki, je bilo mogoče edinole, ker so nas naši dobrotniki v tem podpirali tako velikodušno. Ker pa imamo zdaj tako blizu Lemonta priliko pošiljati naše dijake v novi kolegij sv. Jožefa v Mayslake, ki ga je provinca presv. Srca Jezusovega postavila lani s tolikimi žrtvami; zato je nam mogoče zdaj sprejeti več dijakov, ki bi se tam izšolali za primeroma jako malo plačo. In ko dovrše kolegij, jih moremo sprejeti k nam na ameriške Brezje v novicijat, ki smo ga letos dovršili in jih vzgajati dalje, da dovršijo predpisane študije in postanejo mašniki v našem redu. Na ta način bo mogoče vsako leto več mašnikov dobiti, tako za naš komisarijat, ki jih nujno potrebuje, kot tudi za misijone, da bodo šli izpreobračati nevernike. Vi pa naši rojaki in dobrotniki, ostanite nam zvesti pomočniki pri tem našem težkem delu ter nas tudi v prihodnje podpirajte s svojo molitvijo in darovi in naše skupno delo bo obilno Bog blagoslovil.

V septembru smo poslali dva

naša klerika v Ljubljano nadaljevati študije v bogoslovnem seminšču pri naših sobratih. Ta dva sta fr. Avguštin Svete, vstopi v prvo leto bogoslovja, in fr. Jožef Čagran pa v drugo leto bogoslovja. Tam se bosta učila ne samo bogoslovskih ved, temveč tudi slovenskega maternega jezika, katerega nista imela prilike učiti se v tukajšnjih kolegijih.

Pokopališče sv. Frančiška.

To ime smo dali našemu pokopališču na ameriških Brezjah. — Dosedaj še nismo imeli pri nas pokopališča. Hvala Bogu, ga še tudi nismo potrebovali. Saj obstoje ameriške Brezje samo štiri leta in za njih ustanovitev in izboljšanje pač potrebujemo delavcev, ne pa da bi jih pokopavali. Vendar, ker ne vemo ne ure ne dneva, kdaj bo Gospod življenja in smrti poklical v večnost koga izmed nas — v avgustu je malo manjkalo, da se ni ubil brat Izidor — zato smo preskrbeli potrebno dovoljenje iz Springfielda, Ill., za naše novo pokopališče. Prostor zanj je že odločen in kakor hitro mogoče, bo ograjen in urejen, kakor je treba. Na ameriških Brezjah nimamo župnije; toda kot redovna družina našega samostana, imamo parvico imeti svoje lastno pokopališče. K temu je treba samo vladnega dovoljenja, katero smo že dobili.

Naš komisarijat oskrbuje dve župniji: Sv. Štefana in Sv. Jurija v Chicagi. Nobena pa nima svojega lastnega pokopališča. Večkrat so nas že prosili rojaki, da bi tudi na ameriških Brezjah, kjer imamo zadosti in pripravnega sveta, napravili tudi pokopališče. Zdaj je preskrbljeno za to dovoljenje od svetne oblasti; po cerkvenem pravu pa smemo redovniki imeti svoje lastno pokopališče s pravico, da lahko dovolimo pokopati na istem tudi one, ki bi želeli dobiti prostor za svoj zadnji počitek v pokopališču na

ameriških Brezjah. Verniki namreč imajo pravico izbrati si cerkev, v kateri naj se vrši njih pogreb in istotako tudi pokopališče,

v katerem želijo počivati do dneva vstajenja. V najbližji bodočnosti bomo napravili cesto na novo pokopališče sv. Frančiška ter

vse drugo poskrbeli, kar je potrebno in se spodobi za ta sveti kraj kakor določajo cerkvene postave.

Iz našega ofisa.

ZAHVALE.

Naš starejši sin je hudo zbolel za pljučnico. Zdravniki in bolniška postrežnica so popolno obupali nad njim. Položaj se je tako poslabšal, da smo samo pričakovali zadnjega trenutka. — Previden je bil sv. zakramenti za umirajoč. V tej stiski smo se obrnili za pomoč k presvetemu Srcu Jezusovemu. Pripeli smo mu znak presv. Srca. Drugo jutro se je zdravnik začudil nad spremembo; obrnilo se mu je na bolje in danes je popolnoma zdrav in čil.

Pred nekaj leti smo imeli drugega sina prav tako hudo bolnega za isto boleznijo. Zdravnik je zmajeval z glavo, postrežnica (nurse) pa je boječe čula ob njem in bali smo se, da sin vsak čas izdihne. Tudi takrat smo se zatekli k božjemu Srcu in mali Tereziji in sin je okrevl. Tako imamo danes dva odrasla sinova, za katerih življenje se moramo zahvaliti le usmiljenju božjega Srca. To javno zahvalo izrekamo presv. Srcu v nadi, da bi vsi spoznali ljubezen presv. Srca.

Joseph in Agnes Miller, Cleveland, O.

Zahvaljujem se Materi božji in sv. Tereziji za uslišano prošnjo. Priloženo Vam pošiljam mali dar.

M. C., Cleveland, O.

Najlepše se zahvaljujem Mariji Pomagaj v Lemontu za uslišano prošnjo. Bodi ji čast in hvala! S tem spolnujem svojo obljubo. — Pozdravljam vse čitatelje lista Ave Maria!

Katherine Cesar,

1115 Rhode Island, San Francisco, Cal.

Najlepše se zahvaljujem sv. Jožefu za uslišano prošnjo. V velikih stiskah sem se z zaupanjem k njemu zatekal in ne zastoj. Toplo priporočam vsem materam, naj se v svojih stiskah zaupno njemu priroročajo in gotov bodo uslišane.

Frančiška Glavich, Cleveland, O.

Darovi v blagu:

Za perilo darovale: Johana Voršek \$1, Antonija Možina \$1, Neimen. \$5, Neim. \$5. Neimenovana nam je darovala zelo uporabno zofo. Istotako neimenovana nam je poslala lepo število zelo uporabnega perila.

Darovi za cerkev Marije Pomagaj:

Gross & McCowan Lumber Co. \$57.91, Mary Prah \$1, Barle Mary \$1, Železnikar Johana 50c, Neimen. \$1, Mrs. M. Jereb \$2, Frančiška Russ \$2, Osenk Ivana (devetdnevica) \$1.50, Novljan Mary 50c, Frida Smrekar \$3, Fannie Dečman (devetdn.) \$10.00, Jereb Mary \$2, Glavich Frančiška \$2, Anna Banks \$1, Mary Rozman \$1, George Pančer 50c.

Darovi za kolegij:

Od prireditve, katero so priredili pittsburški Slovenci v prid našega kolegija \$200.00.

Joseph Jerin 50c, T. Tavčer \$1, Holzapfel Florenc \$1, Mrs. Gregorchich \$10, Slivnik Joseph \$7.50.

Za lučke pri Mariji Pomagaj in sv. Tereziji:

Skubic Anna \$1, družina Zbašnik 50c, Neimen. 50c, Barle Mary \$2, Blaž Malnar 50c, Samsa Fannie \$1, Jožef Skrabec 50c, Louis Verhotz \$1, Fannie Dečman 50c, Joseph Drašler \$5, John Repa star. \$1, M. Kremesec \$1, Mrs. M. Jereb \$1, Mrs. Bayuk \$5, Neimen. \$5, Osenk Ivana \$5, Mrs. Lutershek \$1, Mrs. Jazbec \$1, Frida Smrekar \$3, Mary Glavan 25c, Mary Udovich \$1, Mary Babich \$1, John Reje 50c, Anton Videgar \$1, Frances Primožič 50c, Josie Cimperman \$1, Mary Prazen 50c, Katie Kolar \$1, Po Mr. Franku Ulčar \$1.50.

Darovi za list Ave Maria:

Peter Mukavec \$3, F. A. Miller \$2, Neimen. \$1, Helena Marn 50c, Mary Janesh \$2, Neimen. \$20, Frida Smrekar \$5, Frances Knific \$1, Po Mr. Franku Ulčar \$6.00, Kostelc Frances \$1, M. C. \$1, Anton Orach \$1.

Člani Apostolata sv. Frančiška so postali:

Johan Ponikvar \$10, Terezija Ponikvar \$10, John Petelin \$10, John Kapsh \$10, Mary Smrekar \$1, Joseph Opara \$6, Ambrose Uršula \$3, Rosie Glan \$1, Nick Badovinac \$1, Mary Verhotz \$10, Nikolaj Kovačević \$10, Frank Košmerl \$10, Ivana Glavich \$10, Blaž Zokan \$10, Barborich Joseph 50c, Alojzija Barbarich 50c, Maks in Mary Omerzel \$5, Joseph Svigel \$2, Johana in Mary Keržič \$2, Olga Barec \$1, Frank Graber \$8, Amali-aj Veranth \$10, Terezija Stefanich \$10, Mary Udovič in sin \$1, Frančiška Habjan \$10, Frank, Mary, Josephine in Frančiška Simčič po \$10, Math Simec \$10, Katie Schneller \$1, Joseph Slivnik 50c.

Za frančiškanski samostan v Brežicah je nabrala Mrs. Mary Skul 212 Vine St., Joliet, Ill., \$30.30. Darovali so: društvo sv. Ane kat. borštarnic \$7.30, Frank Rus ml. \$1, Anton Skul \$1, Mary Skul \$1, Albin Juričič \$1, John Lunka \$1, Mrs. Kochevar \$1, Mrs. Kodrich \$1, Mrs. Juricich 50c, Mrs. Rakar 50c, John Umek 50c, Mrs. Mihelich 50c, Frank Skul ml. 50c, Mrs. Korelec 50c, Mrs. Fedo 50c,

Mrs. Bluth 50c, Mrs. Jurkovich 50c, Mrs. Golobitch 50c, Mrs. Mateševich 50c, Frank Ferkel 50c, Frank Bučar 50c, John Jevitz 50c, Frank Jevitz 50c, Frank Juricich 50c, Edward Juricich 50c, Mrs. Anna Musich 50c, Mrs. Rozich 50c, Mrs. Pirc 50c, Mrs. Polmin 50c, Tom Bučar 50c, Mrs. Fabian 50c, Frank Zabkar 50c, Joe Zoran 50c, Mrs. Slapničar 25c, Mrs. Živetz 25c, Frank Vidic 25c, Mrs. Tomašič 25c, Mrs. Getson 25c, John Romuta 25c, Mrs. Martinčič 25c, Mrs. Umek 25c, Mrs. Popek 25c, Mrs. Gray 25c, Mrs. Simec 25c, Mrs. Planinc 25c, Mrs. Kocjancich 25c, Mrs. Cankar 25c. — Mrs. Terezija Grum \$1, Marko Plut \$1, družina Škulj \$1.

V imenu brežiškega samostana se vsem darovavcem najlepše zahvaljuje misijonar Rev. Odilo Hajnšek, O.F.M.

Za Slomškov sklad:

Rev. Bernard Ambrožič, O.F.M. \$10, Terezija Grum \$1, Louis Srebernak \$1.

Za karmeličanke so darovali:

Frances Starman 25c, Mary Petach \$5, Agnes Plemel 50c, Sophie Simčich \$5, Mrs. M. Tomsha \$2, Alojzija Stare \$1, Terezija Narohe \$2, Frank Smole \$2, Frances Stanger \$2.50, Mary Jan \$1.50.

V zalogi imamo še nekaj knjižic: Zadnje besede sv. Terezije Deteta Jezusa.

Ker imamo sedaj tri mašnike več, zato bomo zopet lažje ustregli vašim željam glede sv. maše.

Za navadne maše brez posebnega namena se pri nas daruje.....\$1.00
Za maše pri Marijinem oltarju, na določen dan\$1.50
Za pete sv. maše\$3.00
Za Requiem\$3.00
Za Requiem za Libero\$5.00

Posebno ta mesec se spominjajte svojih dragih rajnih sorodnikov s tem, da zanje naročate sv. maše. Naj va mne veljajo mili vzdih, ki jih pošiljajo iz kraja trpljenja uboge zapuščene duše: Zapustili so me moji prijatelji in moji znanci so name pozabili!

Za sv. maše so poslali:

Joseph Klepec \$1, Leona Lavrič \$1, Neimen. \$1, Mary Prazen \$1.50, Sodec Mary \$1.50, Tolstovrhnik \$3, Terezija Terselich \$1.50, Anton Jenko \$1, Anton Horžen \$3, Bučar Angela \$1.50, Josephine Jančar \$2, Frances Bučar \$2, Mary Bašnik \$1, Frances Jancer \$2, Mary Horvat \$2, Klopčič Anton \$1, Anton Štrukelj \$2, Barbara Vraničar \$2, Mrs. Rosie Kolich \$1, Mary Toplak \$6, Ve-

ronika Zalek \$5, M. J. Golob \$1, Mary Šetina \$1, Frances Jirkich \$1, Mr. Kavčič \$1, Helena Marn \$1, Jos. Glinšek \$2, Zora Celinšek \$1, Simon Marolt \$1, Marija Otrin \$2, John Rom \$1, Mary Jasper \$1, družina Zbašnik \$2, Mary Košiček \$1, Neimen. \$1, Mary Barle \$5, Blaž Malnar \$1, Anton Kavčič \$1, Marinček Kobal \$1, Skrabe Terezija \$4, Mary Kirinčič \$1, Dečman Fannie \$1, Louis Verholz \$10, Joe Drasler \$5, Mrs. Barle \$2, Nežika Zidar \$5, Martin Shifrer \$6, Uršika Skofljanc \$2, Albert Lisinsky \$1, Mrs. Kosarich \$1, Mrs. Slosar \$1, Mary May \$2, Joseph Osenk \$1.50, Mary Globokar \$2, Elizabeta Kramarich \$2, J. Gerbetz \$5, Antonija Knes \$1.50, Kristi-

na Traven \$1, Agnes Zokalj \$1, Johana Rotar \$2, Johana Filipčič \$1, Frances Knific \$3.50, Anna Hribar \$1, Anthony Kullins \$1, Mary Sluga \$2, družina Papeš \$1, Ivana Zavodnik \$1, Ivana Mar-nik \$1, Frances Kostel \$1, Mrs. Arh \$1, Mary Zore \$2, Mary Babich \$2, Mary Terhlen \$1, Mary Hribar \$2, Sophie Simcich \$5, Michael Burkovsky \$10, Katie Gersich \$2, Jacob Paulich \$4, Mary Zore \$1, Mary Budnik \$2, Fannie Kobilca \$2, Anton Vidergar \$1, Mary Brod-nik \$3, Emilija Marigetti \$5, Mary Zore \$2, Magdica Bokal \$2, Antonia Berus \$1.50, Frances Primožič \$1, Josie Cimperman \$2, Margaret Ritonia \$2, Mrs. M. Koren \$5.

Za bolno siroto v domovini so darovali:
Mary Petach \$2, Agnes Plemel 50c, Katie Gersich \$2, Hel. Marn \$1, Frances Stanger \$5.

Stare letnike Ave Marije so nam poslali:
Mrs. Margaret Zaletel, Lorain; Neimenovana iz Redor, Minn.; Jos. Rudman, Wilkinsburg, Pa.; Mrs. Dobravc, Vandling, Pa.; Agnes Lebab, La Salle, Ill., Mrs. Felix Erlach in dr. — Iz Sheboygana pa so prinesli stare Ave Marije nekateri, ko so se pripeljali semkaj.

Vsem darovavcem se prav lepo zahvaljujemo,

O.O. Frančiškani.

NAŠI MLADINI.

AUTUMN.

By Albina J. Wahcic.

From the distant woods
Faintly reaches my ears
The sound of the chestnuts falling
And the voice of the squirrel calling.

We must not think
I cannot see
The apples in orchards ripening,
And the farmer busy gathering.

Autumn is here,
For the bird song ceases
To join the chorus
Of the merry South.

Spring, summer, autumn, winter—the four seasons of the year. They come and go in unceasing cycles. May we not compare our own lives to these very seasons? The spring time of childhood, summer of growth, maturity or harvest and death.

With what joy does a farmer look upon the fields of golden grain ready to be gathered into his granaries! It is the true joy of accomplishment, for he has labored all spring and summer aiding nature bring forth its fruit in such richness. The farmer's work is not accomplished when he sows the seed in spring. That is only the beginning. As soon as the tiny seedlings begin to peep up above the ground, he must watch and care for them from day to day and help them live. Weeds spring up everywhere threatening to choke the tender green plants. He must destroy these destroyers, root them out, as soon as they appear.

God has planted tiny seeds into soil which is our soul, our life. They are the seeds of virtue. We are bound to develop them, make them grow and flourish into beautiful virtues. Why do we have to be so infinitely careful? Because, in us, just as in the fields of nature, weeds spring up, the weeds of vice. We must uproot these in the spring time of our life as soon as they begin to show themselves, and continue to weed our souls throughout our lives. If we wait, then—vice will have all but choked virtue and how hard it will be for boys and girls grown up into men and women to overcome the bad faults they had permitted to grow since their childhood. Let us take one example. What a pity it is for a young boy or young girl to be of a jealous and lying nature. These vices may have begun only with an apparently harmless petty jealousy and perhaps little white lies. But what terrible consequences they may have—hatred, slander, perjury and even worse. The virtues of charity, generosity, truthfulness cannot find place in the heart of the hater and the liar.

Now is the time, the time of our youth, to develop kindness, obedience, charity, honesty, truthfulness, and countless other virtues. Let us not give the least bit of room to the destroyers of real human happiness. A fault may seem very trivial to us and may never grow to be very serious, but why develop it? Let us take no chances. We want to become men and women of strong, good characters, leaders others look up to. Some day, we may be applying for a promotion to a position of trust and we will not want our employer to say, "I would like to promote him, he is bright, able and all that, but—well—he does not always do what he is told to do. I cannot always depend on him." We will not have any "buts" in our characters.

Then, we will have a glorious harvest and will be able to face death fearlessly with the firm conviction that from the time we were able to distinguish right from wrong, we have given virtue a chance to overpower vice with triumphant success. What greater joy will be ours than the natural joy of the farmer in the beautiful harvest time!

THE CATACOMBS.

THE STUDY of the catacombs is of the utmost interest to the Christian of today, for it teaches him of the hardships and trials undergone by the early Christians in the practice and defence of their religion. These silent and somber monuments also testify to the faith and perseverance of these early defenders of Christianity. They show forth more strongly than any words can describe, their victorious battle against the heavier odds of paganism and imperial tyranny. Thus the modern Catholic, who visits these testaments of early Catholic faith, sees the hardships with which his fore-

fathers in the faith had to contend with, is himself strengthened in his belief of God and moved to appreciate his religion. The catacombs are also a source of edification to the non-Catholics who visit them. Thus we see that catacombs will continue to live on as strong proofs of the true faith of the pioneers of the Catholic Church.

The origin of the catacombs was misunderstood for a long time. Some believed that they were originally mere sand-pits, from which the sand had been dug for building purposes, and that the early Christians concealed themselves there from their persecutors.

The structure of the catacombs is as follows. The soil of Rome as well as the surrounding country is of volcanic origin. Wherever the volcanic deposits occur there are three strata, one above the other. The catacombs are laid out in the middle or stratum of tufa, which is composed of earth and stone. As a rule the catacombs were built about thirty-nine or forty feet below the surface, accessible

by a stairway. From these level there are steps leading to a lower level, where there is another gallery. Some catacombs had three or four such levels. The number of these levels is incalculable. Along the passages on the right and left there are burial vaults hewn out of the tufa rock. These vaults rise from the floor to the ceiling in the walls and on each stone slab the name of the deceased and some pious inscription was carved. After a burial the vault was sealed by a marble slab. The dead were also buried beneath the floor of the passages or chambers. In the case of a martyr, an "arcosolia" was built, which consisted of an arched vault with a flat surface, upon which holy mass was celebrated and attended by the faithful. The early Christians called the catacombs "coemeterium", place of rest, for it was here that their loved ones found rest, and hence the English term cemetery.

The history of the catacombs is also very interesting. The Jews were the founders of the catacombs. The Jews living in Rome adhered to their native custom of burying their dead, by cutting out graves in the stone-like stratum of tufa around Rome. This happened before Christianity appeared in Rome. When the Apostles converted these Jews, the wealthy ones permitted the Christians to build in connection with their own tombs, places of burial modeled on the style of the Jewish catacombs. A few catacombs of Apostolic times are: that of Priscilla on the Via Salaria, the catacombs of Domitilla, niece of the Emperor Domitian, on the Via Ardeatina and that of Lucina on the Via Appia. The most famous of the Roman catacombs is that of St. Callistus, on the Appian Way, because it contains the tombs of the Popes from Pope Zephyrinus in 218 to that of Pope Melchiades in 313. It is also the largest of the Roman catacombs. The catacomb of St. Sebastian on the Via Appia, in the care of the Franciscans, is the only catacomb in which the painting of Christ's Nativity is found.

The catacombs may be found in every direction around the walls of Rome, numbering about forty in all. It has been said that the united length of the passages is about nine miles and that their walls are lined with from five to six million tombs. In the tomb of a Martyr a vial of his blood was placed with a palm graven on the outside stone. St. Jerome having explored these hallowed places, wrote: "Countless paths branch out on all sides and cross each other in every direction. Thousands are buried in excavations in the walls."

In the building of the catacombs the Christians were not molested by the Romans, because according to the old laws every grave was under the protection of the Roman state. Even though the faithful were secure against the Romans, the burial of

the dead, the pestilential odor of decay and the scorching heat in summer made the lives of the grave diggers and the relatives of the deceased almost unbearable. So when Constantine granted freedom to the Church, it became the custom to lay out cemeteries above the ground and near a holy spot where a Martyr was buried. But the custom of burial in the catacombs did not fall into disuse on account of this ruling of Constantine, on the contrary the piety of the popes and the faithful of the fourth century led to the adorning of the last resting places of the early Christians. This undertaking was led by Pope St. Damasus, who adorned the catacombs with beautiful paintings and inscriptions. The catacombs were also enlarged and shafts for light constructed, making access easier and more wholesome for the pilgrims.

As we said above the popes and people of the fourth century adorned the catacombs with paintings and other adornments. Some of these depict the hope of eternal salvation. For instance, the painting of the Good Shepherd with the lamb on His shoulders, represented to the early Christian his hope of life everlasting. There were also many paintings of the old and new testament. Some represented Noe's escape from the deluge, the preservation of Isaac from the knife of his father, Abraham. But those most dear to the heart of the Catholic of today, the Nativity of our Saviour, the Annunciation, the Adoration of the Magi, and the Holy Eucharist were also to be found depicted on the walls of the catacombs. By these paintings the first Christians handed down to generations their faith in the beautiful mysteries of our religion.

In the year 410 A.D. the Goths laid siege to Rome. They plundered and devastated the city, thus putting an end to burial in the catacombs. The Goths were followed by the Vandals and Lombards during the following centuries who continually besieged Rome. As a result the catacombs fell into decay. It was for this reason that Popes Paul I, and Pascal I, removed the bodies of the martyrs to the churches of the city. Thus the golden treasure having been taken from the catacombs, the faithful lost all interest in those hallowed places. And by the twelfth century the catacombs were completely forgotten.

The discoveries of the catacombs bear important testimony both as to the practice and the belief of the early Christians. They tell us of the first Christians' strong belief in the Primacy of St. Peter, in Baptism as the gate to eternal life, Confession, the Holy Eucharist, the Holy Sacrifice of the Mass, the Resurrection of Christ, devotion to the Blessed Virgin Mary, prayers for the dead and many other beliefs which we hold dear today. Thus the catacombs

tell us that the Church of today is identical in faith and dogma with that of the early Church. Although we are not called upon to suffer such hardships and trials as our fore-fathers in religion did, still we should follow their inspiring example in practicing their religion and persevere in the faith that Almighty God has given us.

—Rev. E. G.

MALO GRAMATIKE. — A LITTLE GRAMMAR.

(Nadaljevanje.—Continuation.)

Videli smo, kako se deklinirajo samostalniki, ki jih moramo deklinirati po prvi ali po drugi deklinaciji, kakor se pač glasi njihova osnova, na -a ali na -o. Še ena deklinacija je v rabi, namreč deklinacija z osnovo -i ali ijevska deklinacija.

Tretja deklinacija. (Third declension.)

Sem spadajo samostalniki, ki imajo v drugem sklonu vsaj na videz končnico (termination) -i, n.pr. milost, milosti; noč, noči; pot, poti itd. Vi, ki znate po večini govoriti slovenski, ker so vas naučili stariši, boste torej lahko uganili, katere samostalnike moramo prištevati semkaj, v tretjo deklinacijo. — Samostalniki te deklinacije so ženskega spola in jih tako-le dekliniramo:

Ednina:

1. noč—the night,
2. noči—of the night,
3. noči—to the night,
4. noč—the night,
5. pri noči—by the night,
6. z nočjo—with the night.

Dvojina:

1. noči—two nights,
2. noči—of the two nights,
3. nočema—to the two nights,
4. noči—two nights,
5. pri nočeh—by the two nights,
6. z nočema—with the two nights.

Množina:

1. noči—the nights,
2. noči—of the nights,
3. nočem—to the nights,
4. noči—the nights,
5. pri nočeh—by the nights,
6. z nočmi—with the nights.

Kakor smo rekli pri drugi deklinaciji, da se o trde osnove pri mehani osnovi spremeni v e, tako moramo reči tukaj, da se "i" trde osnove pri mehki osnovi spremeni v "e", včasih pa se celo zgubi. Namesto nočem v 3. sklonu množine rečemo n. pr. nitim; namesto nočema v 3. sklonu dvojine rečemo nitma.

(Dalje prih.)

PISMA.

Sept. 8, 1928.
Kansas City, Kans.

Prečastiti gospod Urednik!

Tudi jaz bi se rada pridružila mladinskemu odelku. Nikoli še nisem čitala v Ave Mariji nič od Kansasa, zato pa Vas prosim dajte moje pismo v Ave M.

Jaz sem stara deset let, hodim v šolo sv. Družine. Sedaj sem v šestem razredu. Naše častite sestre so iz Lemonta, Ill. Moja učiteljica je častita s. Elizabeta. Še ni bila pri nas poprej. To leto je šele prišla. Samo č. s. Dun je ena od prejšnjih naših sester.

Od nas so šle tri dekleta v Lemont se učiti za sestro. Tudi jaz bom šla ko bom skončala šolo. Mi imamo novo cerkev, in zadnji mesec je strela udarila v turn, podrla je celi zgornji del turna. Sedaj že zopet zidajo. Cerkev je zavarovana in zato nas ne bo preveč koštala. Naš župnik so č. g. Perše. Moja mala sestra Teresa je tudi začela sedaj hoditi v šolo, nas je devet otrok, štiri hodimo v šolo, dve sestre sta pa že iz šole, sedaj že delata. Mi smo vsi zdravi. Jaz ljubim vse moje bratce in sestre, posebno pa moje starše in učiteljice.

Vsi Vas lepo pozdravljajo, posebno pa jaz

Františka Anžiček, 200 N. 5th St., Kan.

Kansas City, Kans.
dne 23 septembr 1928.

Cenjeni urednik Ave Marije:—Odločil sem se da vam tudi jest napišem en par vrstic in stem sporočim o svojih počitnicah katere sem imel letos na Lemont, Ill. Prov dobre zabave sem imel, tudi dela je zadosti tam posebno pa poletni cajt in tudi vsako vrstne piknike in t. k. d. tudi je bilo lušno kadar smo se vozili z limonta v La Salle in nazaj, in potem usem je prišel čas da sem mogel spet rajžat nazaj v Kansas City.

Lepa hvala Rev. Father Edward ker me so tako lepo spravili na vlak, tudi lepa hvala Mr. Petrič za vse darove katere so mi podarili.

In še najlepša hvala Rev. Father John ker smo vedno skupaj delali in za pot mi podarili domačiga medu.

Kadar sem pa prišel doma in videl zopet use moje prijatelje usi so bili veseli prišel je dan ko smo morali iti vsi v šolo in v šoli sem zapazil nekaj noviga. Pripomnil sem da imamo use nove Č. sestre le Č. sestra M. Diviana so bili ena iz met poprejšnjih naših častitljivih učiteljic in kar na en krat nas tudi Č. S. M. Diviana zapustijo in grejo daleč proč od nas u Gary, Ind.

Kadar bomo imeli tukaj v Kansas City kaj noviga bodem zopet sporočal.

William Sainich, 509 Elizabeth, Kansas City, Kans.

Pozdravljam use koliko vas je na Lemont. Next time I will write you larger letter put this letter in the Ave Maria and then the next letter you will put again. Please if there is any mistake fix it up for me.

La Salle, Ill., Sept. 22, 1928.

Dear and Rev. Father:—

After reading some letters in Naši Mladini, I decided to write too.

I am fourteen years old and a sophomore at St. Vincents High School conducted by the Sisters of Charity. Of the six children in our family, four go to school. Three of them go to St. Roch's School and are taught by the Sisters of the Benedictine Order.

Many of the letters I read in Naši Mladini mention pets. Our best pet is a big shepherd dog named Rex. If you look in the September issue of this magazine you'll see my little sister Josephine standing beside Rex. In the picture she looks as if she is going to cry. She's afraid of something; not of the dog but the camera must be the cause.

I'm afraid this letter is going to be too short but I hope it will not find a place in the waste basket.

With best regards to you and all readers, I remain

Sincerely yours,
Mary Schek.

Cleveland, O., Sept. 23, 1928.
St. Lawrence School.

Častiti gospod urednik:—

Prosem tudi jaz za malo prostora v Listu Ave Marija.

Jaz sem stara 11 let in sem v šestem razredu. Vsako leto smo imeli skozi počitnice slovensko šolo samo letos pa ne, jaz sama nevem za kaj ne, pa imamo tudi letos pet slovenskih sester ki pa so vse iz fare sv. Lovrenca, vse skupaj pa mam 12 sester in v časih pa še Father Oman in Father Gnidovec prideja učiti kršanski nauk.

Nas otrok je pa toliko da se nič ne vidi šolsko dvorišče kadar smo vsi skupaj. Mene uči Sestra Rozalija. Ker ima moje ime jo imam jaz pa še posebno rada, ker je to moje prvo pismo prosim da mi oprostite ako ni vse dobro, upam da bom drugikrat boljše napisala.

Vas lepo pozdravim in ostanem Vaša majhna

Rozalija Mervar.

St. Cyril and Methodius,
Sheboygan, Wis., Oct. 10, 1928.

Rev. and Dear Father:—

I did not write to you for ages. Well, we enjoyed the freedom of vacation days. Too bad they are gone! I wish they would be longer than they were. How the time does fly!

Again we are in school gathering knowledge for the years to come. I am attending 8th Grade. Arithmetic and History are my favorite studies. We have the same Sister as we had last year.

Yesterday she told us a short story. It is very simple and I thought if the little readers of Ave Maria would like it, I will write it down for them. Here it is.

Mr. Fox Fooled at Last.—One fine spring day Mr. Fox came to pay his annual visit to a nearby farm and to try and take a few hens along for he was famished. While he was thus walking around he heard a shrill crow. "This shall be my dinner," thought the clever fox. So he walked up to the barn and beheld a proud, plump rooster perched upon a post.

"Good day," said the fox, "you have a beautiful voice." The cock was flattered and threw out his breast. "But," said the fox, "you cannot wink your eye and stand on one leg and then crow."

The cock proudly replied that he could and began to carry out his boast. He stood on one leg, crowed and winked with only one eye. When he finished, the fox congratulated him and strove to make him do it again.

"You cannot wink both eyes, stand on one leg and then crow," said the fox. It is impossible, for I have seen many cocks fail to do it."

"Can't I?" said Mr. Cock and he winked both eyes and began to crow. Immediately the fox seized him by the throat and ran for the woods as fast as his legs could carry him. At last he stopped at an old oak tree and threw down his victim. He placed his paw on the breast of the unhappy one and smacked his lips. Poor Mr. Cock trembled for his life. A happy idea entered his head.

"You are a heathen, Mr. Fox," he said, "for all good creatures ask for blessing before meals." The fox folded his grizzly paws and asked for the blessing. But in reality he was only thinking about his dinner. No sooner had he done this when the fowl sprang in the tree laughing heartily.

"You shall not escape next time," thought the fox, "for I am hungry."

He went on but soon returned bringing with him some sticks.

"What are you going to do?" asked the rooster. "I am going to read, for these sticks are letters and I wish you would help me." "I would," answered the cock, "but a hunter is coming and he might shoot us both, so I will stay up here."

The fox took flight and it was our friend, the fox, who was fooled at last.

Dear Father, in case you would like some stories I would be willing to tell them.

Best regards to you and to the little folks.

Sincerely yours,

Emil Savrsnik.

Mount Saint Francis Coll.

Floyd Knobs, Ind.

Vele spoštovani g. Urednik Ave Maria!—Prosim Vas priobčite ta moj prvi dopis v Nabožni list Ave Maria.

Sicer sem jaz Vam ne poznan zelim se pa spoznati iz Vami g. g. in širam Združenih Deržav. Jaz se nahajam v Saint Francis College, Floyd Knobs, Ind., že 3 leta in sem v 5 academy. Moj namen je postati Namestnik Jezusa Kristusa tukaj na zemlji. Jaz sem edini Slovenec v tukajšnjem Colegi. Zato bi pa želel dabi se Več Slovenskih Fantov odločilo za Duhovski sv. Stan. Ako bi Slovenci bol razumeli pomen sv. poklica bi svoje Fante prigovarjali nato. Vsi drugi Narodi so bol vneti kakor pa Slovenski. Se veda so težave pa če prosiš Boga za rasvetljenje bodes tudi vslišan. Jaz se čutim srečnega ki so me dali moji Starši v višjo Šolo. Jaz jim ne morem poverniti za trud in Stroške ki imajo z mano. pa upam de bode vse Mogočni Bog njim vse povernil. Vsaki

drugega. Dvoje pisem je iz Kansas City, kjer imajo sedaj menda najlepšo slovensko cerkev v Ameriki. Prvič se je oglašil Kansas, zato sem tem bolj vesel obeh pisem. Vilko je bil pri nas na počitnicah, Franciška Anžiček pa bo morebiti še kdaj prišla k čč. sestram. Seveda najprej na počitnice, potem pa za stalno. Oba prisrčno pozdravljam! Oglasita se kmalu!

Eno pismo je zopet iz La Salle. In napisala ga je sestra male La Sallcanke, ki ste jo videli v septembski številki Ave Marije. Sedaj veste tudi, kako je ime psu, ki Jožici daje tačico. Torej živijo Rex, Jožica in Marica in ata in mamica in vsi La Sallciani! Ne pozabite tudi zanaprej urednika Ave Marije!

Drugo pismo je iz Clevelanda. Napisala je je menda sestra Angele Mervar, ker ima isti naslov. Ime ji je Rozalija. Tako ime ima tudi njena č. sestra učiteljica. Vse je lepo, kar poročaš, samo eno ni, namreč to, ker letos v počitnicah niste

Rev. Francis Jager

and his beehives.

dan Molim zanje in za vse tiste kateri so mi že kaj pomagali. Bog njim poplačaj čene na tem pa na onem svetu.

Prosim Vas g. Vrednik oprostite Moji Slovenščini, jas se nisem učil slovensko v Šoli ampak od Očeta in Matere ki stanujejo v Indianapolis, Ind.

Pozdravljam Vse Katoliške Slovence po celi Ameriki.

Francis J. Urajnar.
3563 E. 82 St.

ODGOVOR VSEM SKUPAJ IN VSAKEMU POSEBE.

Danes bom pa na vsa pisma odgovoril kar skupaj. Da bo malo spremembe in da pridobim nekoliko na času. Upam, da mi mladi prijatelji ne bodo zamerili. Bom pa zato drugič dali časa pokramljaj z njimi. Tedaj ne bom imel več skrbi s koledarjem.

Vseh pisem imam to pot šest. Enega sem bolj vesel ko

imeli slovenske šole. Upam, da se boste drugo leto poboljšali. Sedaj si lahko nekoliko pomagata z Ave Marijo. V njej izhaja kratka gramatika. V pomoč Vam bo še dr. Kernova knjiga English-Slovene Reader. Le naročite jo, ako je še nimate! Pozdravljam Tebe in Tvoje domače ter želim, da Tvoje današnje pismo ne bo zadnje.

Še dvoje pisem imam, pismo iz Sheboygana in pismo iz Floyd Knobs, Ind. Emil Savršnik se je oglašil drugič in sedaj je napisal lepo "storijco". Tudi je bil Emil obiskal v počitnicah urednika in o marsičem sta se pogovarjala. Razume tudi dobro slovenski. Pa še govoriti zna v slovenskem jeziku. Veš kaj, Emil, prihodnjič boš pa napisal eno slovensko povestico (little story). Prosi č. sestro Lavoslavo, naj Ti pomaga! Pozdravljam vse vrle in korajžne Sheboygančane, zlasti pa Tebe! — Pismo iz Floyd Knobs-a je posebno razveselilo urednika. Tisti, ki ga je napisal, študira za duhovnika. In tudi

slovenščine se je priučil pri stariših. Bog Te živi, mladi prijatelj! Želim Ti, da bi srečno priromal do cilja. Kajne, potem boš pa še urednika povabil na novo mašo? Piši še večkrat! Jaz se Te bom spominjal pri sv. maši, Ti pa moli zame.

Vse mlade dopisnike in prijatelje še enkrat pozdravljam in želim, da bi se še večkrat oglasili.

Urednik—Editor of Ave Maria.

P.S.:—Še eno reč imam na srcu. Te dni bo izšel koledar za l. 1929. V njem bo tudi poseben Mladinski oddelek, kjer bo zraven slovenskega tudi nekaj angleškega berila. Veste, kaj bi rad od vas? Da bi agitirali za koledar in mu pridobivali naročnikov. Ne samo vaši stariši naj delajo za naš list in za naš koledar, ampak pomagati jim morate tudi vi. Tedaj bo Ave Maria vedno bolj napredovala. Torej tudi na vas, mladina, zida urednik in upa, da mu boste radi pomagali. Prav lepo se vam priporočim!

Encja imenitnega ameriškega Slovenca vam danes predstavljam, namreč profesorja čebelarstva na univerzi v St. Paul, Minn. Tukaj imate tudi posnetka iz dveh angleških listov, ki sta pred kratkim pisala o njem. V letošnjem našem koledarju pa bo "cel" Jager, zatorej naj ne bo nobenega ameriškega Slovenca, ki bi ne naročil letošnjega koledarja Ave Marije.—Urednik.

PASTOR AND AGRICULTURAL EXPERT DURING HIS CREATIVE SERVICE AT UNIVERSITY DEVELOPED MODEL BEEKEEPING AND HONEY PRODUCTION METHODS FOR ENTIRE COUNTRY.

Rev. Francis Jager, pastor, farmer and beekeeper extraordinary, severed his connection Saturday with the University of Minnesota's department of agriculture and returned to his apiaries and 40-acre farm at St. Bonifacius in Hennepin county. He plans to resume his church and school work and to continue his fruit and corn breeding enterprises on his experiment farm.

Back in 1905 a few men interested in honey production began urging state authorities to establish courses and research in beekeeping. In April of 1913, they obtained an appropriation of \$3,000 from the legislature for the establishment of a chair for the teaching of bee culture at University Farm. At the State Fair that Fall Father Jager had what was regarded as a remarkable exhibit of bees and honey from his apiary at St. Bonifacius.

After the Fair closed Dean A. F. Woods invited him to take charge of the proposed division. At first declining, Father Jager assented when assured by his superiors in the church that he would be relieved of some of his pastoral work. He was given a desk in the old dairy hall at the farm and on October 1, 1913, the new division set sail without even experience, save for that acquired in the home apiary, for its guide. Ever since, until he laid it down of his own accord, the work has been in his charge.

Classes First of Kind.—In formulating a program of education in beekeeping, Professor Jager had practically no precedence for his guidance. No American university had introduced bee culture in its curriculum. His classes at University Farm were the first of the kind in the United States. Three courses in the School and five in the College became model for other institutions. Similarly, the short courses organized at Minnesota and attended by 300 to 400 town and farm students, became models for courses in Wisconsin, Iowa, California, Texas, Michigan, and other states. Beekeeping is now taught in 21 American universities.

Honey Production Mounts.—Professor Jager undertook to educate pioneer beekeepers in the best methods and practices taught in a few schools of beekeeping maintained in Austria and Germany. He built up a large library of bee books in many languages. He attended meetings and gave many addresses. Soon this work began to show in decreased losses and increased production. There was vast room for improvement, for a government report in 1900 had stated that the average honey pro-

duction per colony or hive in the United States amounted to only five pounds. Now the average production is around 100 pounds annually, with occasional colonies having a honey output of 250 and more pounds.

Followed then a program of research which has been maintained through the fifteen years of Professor Jager's university service. Improved methods of management, especially through the winter months, were tried out from every angle. Mongrels or hybrids constituted all the bee stock in the state at first. Today 90 per cent of the bees in Minnesota are pure-bred, says Professor Jager. To forward this work he established a queen breeding station at University Farm and reared thousands of queens which were sold at cost to honey producers.

Winter Losses Reduced.—At first winter losses in the state ranged from 40 to 80 per cent. By research studies in temperature, food dampness, strength of colonies, age of queens, and other factors, conducted at University Farm and elsewhere, winter losses have been cut to 10 to 15 per cent, says the bee expert. Experiments in wintering have finally made it clear that bees can be kept better out of doors than in cellars. Properly protected, packed and fed, 64 colonies under experiment on the outside came through the winter of 1927-28 with nominal losses. Not so many years ago it was held by American Authorities that bees could not be successfully wintered out of doors north of central Iowa.

Professor Jager's bee colonies at St. Bonifacius and at other points number 400. Near Duluth he has founded an apiary of Carniolan bees, the first of which he imported from Carniola in the Alps of Jugo-Slavia. These excel the Italians, he says, in production and are unsurpassed as comb honey makers.

Other plans of the bee expert are for the establishment of a winter apiary in Louisiana where he will raise queen bees for shipment north and for export.

(St. Paul Sunday Pioneer Press, Sept. 30, 1928.)

THE PASTOR OF THE BEES RETIRES.

Retirement of the Reverend Francis Jager from direction of the course in bee culture at University Farm after fifteen years of extraordinary service to Minnesota, invites renewed attention to this phase of production for the benefit of mankind.

It is to two clergymen that people hereabouts owe their greatest debt for the development of bee culture and honey production, which prompts wonder whether there may not be some quality in the pastoral mind that lends itself peculiarly to winning complete acquaintanceship with the ways of creatures which man summons to serve him.

It was a Congregationalist clergyman in Pennsylvania, Rev. C. C. Langstroth, who invented the bee hive in such perfection that his device is standard all over the world as the greatest single means to the economics of the present-day apiary. Before Langstroth, honey production was wasteful and haphazard; he made it efficient and profitable.

As all bee keepers must bow to Langstroth for pioneering the hive and so establishing the swarm as a productive factor, so Minnesota and many another State must thank Father Jager, Catholic priest, for a great portion of the progress made in honey production and bee culture in the fifteen years since he established the first course of its kind in an American agricultural school. Other State universities have followed Minnesota's example, but none has won a place in leadership superior to that held so long by this clergyman from St. Bonifacius who has been pastor to bees as well as human beings, in the special sense that he strove to learn the ways of both charges and point the way to better things.

Bee culture owes Francis Jager a big debt, for that he has shown the way to profitable production of a commodity that has brought cash to the purse of many a Minnesotan, the while it was making more delectable the fruits of thousands.

(Minneapolis Journal, Oct. 2, 1928.)

VSEBINA NOVEMBROVE ŠTEVILKE:

Nečimernost nečimernosti. — Nove fonografske plošče. — Več pesmi. — Dan vstajenja. — Romanje v Kevelaer. — Ob srebrnem studencu. — Iz uradnikove torbe. — Leon Veliki. — Škof Slomšek. — Sedem Marijinih besed. — Kaj pravi znanost k čudežem? — Za moše in žene. (1. Čemu plot in plankra kralju? 2. Zlata knjiga). — Glasovi od Marije Pomagaj. — Naši Mladini. (Autumn, The Catacombs, Malo gramatike, Pisma, Rev. Francis Jager).

VABILO NA NAROČBO.

Nabožni časopis

“Kraljestvo božje”

je v dveh letih premagal vse ovire s katerimi se mora boriti vsak novi časopis. Z veliko mislijo (idejo), ki jo širi, in s svojo notranjo vrednostjo si je pridobil toliko vnetih čitateljev in prijateljev, da bo prihodnje leto izhajal prenovljen in povečan kot mesečnik, vsak mesec razen avgusta in septembra, torej desetkrat na leto.

Število sotrudnikov se je zelo pomnožilo. Zato bo vsebina v prihodnjem letniku še bolj lepa in mikavna.

Program bo ostal bistveno dosedanj, a se bo nekoliko razširil.

Po opominu sv. Cerkve se bo list oziral na velike vzhodne cerkvene očete in vzornike svetega življenja. Iz bogatih vzhodnih duhovnih zakladov bo objavil tri prelepe spise iz začetka 5. stoletja: 1. Mikavne “Zgodbe svetih očetov”, 2. živahne spodbudne “Besede svetih očetov”, in 3. globoka “Duhovna pravila”.

Med življenjepisi se bo odlikoval obširnejši opis vzornega mladeniča Pavla Šumana z mnogimi slikami.

Razgled po katoliškem svetu bo toliko razširjen, da bo poročal o vseh važnejših verskih dogodkih.

Vsaka številka bo okrašena z mnogimi slikami.

Vsebinska bo tako poljudna, da jo bodo razumeli preprosti, obenem pa tako jedrnata in temeljita, da bo nikala tudi izobraženca.

Prva številka izide pred Božičem.

Pridobivajte novih naročnikov! Kdor dobi 10 naročnikov in pošlje vso naročnino, dobi en izvod zastoj.

POZOR! ČITAJ!

Sedaj imam najboljša različna zdravila, katera prekosijo vse druga na svetu, če vam lasje odpadajo ali ste jih že izgubili in če je le še mah na glavi vam popolnoma zopet zrastejo. Toraj ne odlašati, da ne bo prepozno. Od Bruslin tinkture postanejo sivi lasje v osmih dneh popolnoma naradni kakor v mladosti, prahute, luskin, srbečica na glavi ali drugod se odstrani v treh dneh. Wahčič Fluid ozdravi najstariji Reumatizem in trganje po kosteh v kratkem času. Najboljša zdravila zoper rane, opekline, kraste, turove, lišaje in drugo na koži, kurje oči, bradovice itd. Ta zdravila in še druga se dobijo samo pri meni. Vsakemu \$5.00, kateri bi brez uspeha rabil. Pišite po brezplačni cenik.

JACOB WAHČIČ,

1436 E. 95th Street

Cleveland, Ohio.

Prvovrstna Slovenska Restavracija in Hotel

Imamo vedno sveža jedila na razpolago. — Kadar pridete k Mariji Pomagaj vam nudimo prenočišče po najnižji ceni. — Pridite in se prepričajte sami!

LOUIS BOZZICK, AMERICAN HOTEL, LEMONT, ILLINOIS.

Šest novih plošč

JE IZDALA “AVE MARIA”.

1. Slovenska polnočnica. I del, II. del...\$1.25	4. Šmarnice I. Litanijske Matere božje II...\$1.25
2. Santa Claus I. Božične pesmi II...\$1.25	5. Nova maša I. Poroka II...\$1.25
3. Vstajenje. I. in II. del...\$1.25	6. Našim najdražjim v spomin. I. in II. del...\$1.25

Vse plošče so strogo verske vsebine. Na vseh govori naš znani slovenski misijonar Rev. Odilo Hajnšek O. F. M. Naročite jih pri Ave Mariji hitro, ker smo jih naročili omejeno število. Za poštino pošljite za posamezno ploščo pet centov. Ako naročite vseh šest — poštine prosto. — Plošče smo začeli že razpošiljati.

AVE MARIA

BOX 443, LEMONT, ILLINOIS.

GODBA IN PETJE PREŽENETA DOLG ČAS.

Ob dolgih jesenskih in bližnjih zimskih večerih je najboljša družinska zabava dobra godba na dobrem gramofonu. Izberite si iz spodaj navedenih pristnih slovenskih plošč, katere Vam najbolj ugajajo in jih naročite od nas.

NAJBOLJŠE SLOVENSKE PLOŠČE.

25002-F—Juhu valček Domžalska polka, harmonika75c	25062—Povšter tanc Ribeniška polka, harmonika in kitare.....75c
25005-F—Kaj ne bila bi vesela Sirotek, ženski duet75c	25063—Ančka pojd plesat, valček Tromplan za ples, harmonika in inšt.....75c
25016-F—Koračnica otroških pesni Na povelje, koračnica, instru. kvartet75c	25064—Ribeniška, I. del Ribeniška, II. del, moški kvartet75c
25033-F—Gor čez Izaro Oj tam za goro, moški kvartet.....75c	25066—Kranjski spomini, valček Luna valček, orkester75c
25034-F—Češka koračnica Sokolska koračnica, vojaška godba75c	25067—Na planine Fantje se zbirajo, moški kvartet75c
25035-F—Slovenska polka Slovenski ländler, tamburice75c	25068—Črne oči, valček Carlota valček, orkester75c
25036-F—Slovenski valček Radostna, polka, harmonika, kvartet75c	25069—Stari šotiš Mija Micka, polka, instrumentalni trio.....75c
25037-F—Stoji, stoji Ljubljanca Sinoči je pela, slovenski kvartet, petje.....75c	25070—Al' me boš kaj rada imela Odpr mi dekle kamrico, trio s petjem.....75c
25041-F—Veseli rudarji, koračnica Sladki spomini, valček, Hojer trio75c	25072—Štajerska Moj prijatelj, polka, moški kvartet.....75c
25042-F—Daleč v gozdu, valček Večerni valček, orkester75c	25074—Sokolska koračnica Kje je moja, harmonika in kitare75c
25044-F—Coklarska koračnica Triglavski valček, Hojer trio75c	25075—Slovenske pesmi V slovo, ženski duet in klavir75c
25048-F—Na kranjskih gorah, polka Gospodarstvo, ländler, instrument. trio75c	25076—En let' in pol Ljubca moja, ženski duet in klavir.....75c
25049-F—Zadovoljni Kranjec Prišla bo pomlad, moški kvartet75c	25077—Dolenjska polka Štajerski Ländler, godba75c
25050—Orlovska koračnica Orjuna koračnica, banda75c	25081—Nemški valček Črniška polka, godba75c
25051—Vzajemnost, šotiš Kukavica, valček, Columbia kvintet75c	25082—Bod' moja, bod' moja Nebeška ženitev, Anton Shubel bariton.....75c
25052—Na Adriatskem bregu, valček Na veseli svatbi, polka, harmonika duet.....75c	25083—Čez Savco v vas hodiš Sladki spomini, ženski duet in klavir.....75c
25054—Bodimo veseli, polka Na jadranski obali, valček, inštr. trio.....75c	25084—Nočni čuvaj Pevca na note75c
25055—Vigred se povrne Oj Doberdob, moški kvartet75c	25086—Še kikelco prodala bom Gor čez jezero, Anton Shubel bariton.....75c
25056 O mraku Dolenjska, moški kvartet75c	25087-F—Tiha luna, moški kvartet, petje Rojakom, moški kvartet, petje, 10 inčev.....75c
25059—Jaka na St. Clairu, polka Clevelandski valček, inštr. trio75c	25088-F—Takrat v starih časih, moško petje, kvartet Pozdrav, moški kvartet, petje75c
	68006-F—Spomin na vojaštvo, 1. in 2. del, 12 inčev.....\$1.25

Za vse druge plošče nam pišite po cenik.

Pri naročilih za manj kakor 5 plošč, je poslati za vsako ploščo 5c več za poštino. Za pošt-no povzetje (C. O. D.) računamo za stroške 20c. Pošljite torej denar naprej in si prihranite te stroške. Pri naročilih od več kakor 6 plošč damo za vsakih 5 plošč 100 igel brezplačno.

Knjigarna Amerikanski Slovenec 1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.